

МОЛОДИЙ КОМУНАР

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня
1939 року

№ 39 (4066).

СУБОТА

30

ВЕРЕСНЯ
1989 р.

Ціна 8 коп.

БАСНЯ

На берегу інгульських волнь
стоять однажды думный гласный.
Въ Ингуль глядель и думаль онъ:
— Увы! Купаться здесь опасно!
Вода грязна!
Она отбросами полна.
Не шутна заболеть здесь всякою
напастью!
И мелко тутъ нъ несчастью...
И увидавъ, что тамъ лежить
свинья,
Есиричаль:
— Зачем свинья не я?

* * *

О смертный! Не кичись
славою земною.
Гласный инсгда не
проць бы
стать свиньею.

МИТРИЧЬ.

(З елисаветградської газети «Голосъ Юга» від 1.VII.1907 р.)

Отак дотепно писалося колись в одній із міських газет про екологічну (хоч тоді ще й слова такого не знали в Єлисаветграді) обстановку на Інгулі. Нині не те. Нині слово «екологія» стало одним із найуживаніших і в обласній пресі, і на обласному радіо та телебаченні. Але чи стало Інгулові від того легше!

Порівняно з 1907 роком наше місто вросло чи не втричі. А Інгуль — навпаки, змілів. Закиданий, як і за 10 років до революції, усяким непотребом, усе ж плине він до південної околиці міста, вбираючи у себе не тільки нові притоки, як нові потічки бруду та відходів. Тому не дивно, що на підступах до Завадівки наша ріка являє собою сумне видовище. Аж дивно стає, як у такій сіро-буро-брудній воді досі можуть водитися хоч би жаби...

Як виявилось, ще не всі можливості екологічного безкультур'я вичерпано кіровоградцями в межах міста. Навпроти провулку Новозаводського (с-ще Гірничого) одержує наш Інгуль новий «імпульс». З ревищем, яке чути майже за кілометр, вивергається у нього день і ніч оцей ось брудний пінявий потік (ДИВ. ФОТО). Не так просто досягнути до цієї труби, і не тільки тому, що вона за роки свого «функціонування» заросла деревами та кущами, а ще й тому, що сморід найрізноманітніших відтінків і нюансів ніколи не полишає цього місця.

Принаймні вдвічі ширшим стає Інгуль тут, «наснажившись» каналізаційною рідиною, яку тільки при дуже великій наївності можна назвати очищеною.

Але й такий стан зі здоров'ям Інгулю і всього навколишнього не означає, виявляється, що ми дійшли у цій неблагородній справі до межі. До межі (а точніше — до ручки) ми дійдемо тоді, коли усі ці «водні ресурси» більше не віддаватимемо південним сусідам. Яким чином? О, дуже просто: збудувавши нижче по течії, в районі Інгуло-Кам'янки Новгородківського району греблю. Як стало відомо, нині вже готуються комунікації для ще однієї «будови віку». Та зваряд чи додасть вона віку усім і всьому живому в Інгулі й на його берегах.

День і ніч невтомно реве каналізаційна труба на південній околиці Кіровограда. Невже досі не зрозуміло, що це сама природа волає — напевно, з останніх сил! Можливо, це темна брудна вода, не зі своєї волі закапаючи Інгуль, гукає нам про те! А що ж ми — робимо вигляд, ніби не чуємо!

С. ПЕТРЕНКО,
І. ГАНІЧ (фото).

Читайте

В наступних
номерах:

● Ми звикли думати, що зони найбільшої екологічної напруженості нині знаходяться у великих промислових районах. А тут...

● Експеримент «Оренда» завершується. Читайте інтерв'ю з секретарем парткому колгоспу «Родина» Новомиргородського району І. О. Бойком.

● Знову — ушу!

● Ви скучили за капустаком? Ми — також. Цим разом буде просто менше гумору.

● Щоденник делегата XIII Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у Кореї від Кіровоградщини Миколи Цуканова, який він обіцяв вести для «Молодого комунара».

На сесії Верховної Ради СРСР

Пленум ЦК Компартії України

28 вересня відбувся Пленум Центрального Комітету Компартії України, який обговорив організаційне питання.

Пленум увільнив від обов'язків першого секретаря члена Політбюро ЦК Компартії України В. В. Щербиського у зв'язку з його заявою про вихід на пенсію. В. В. Щербиському висловлено подяку за багаторічну і плідну роботу на чолі республіканської партійної організації.

Після ґрунтовного обговорення на Пленумі кандидатур на посаду першого секретаря ЦК КП України до списку для тасмного голосування було внесено кандидатури С. І. Гуренка, секретаря ЦК КП України і В. А. Івашка, другого секретаря ЦК КП України.

Тасмним голосуванням першим секретарем ЦК Компартії України обраний В. А. Івашко. В підсумках голосування знайшла відображення і думка комуністів обласних партійних організацій, в яких напередодні також пройшло висування і широкі обговорення кандидатур на пост першого секретаря ЦК КП України. І кандидатура тов. Івашка дістала при цьому найбільшу підтримку.

На Пленумі виступили В. В. Щербиський і В. А. Івашко.

Перед учасниками Пленуму виступив М. С. Горбачов.

(РАТАУ).

Прес-центр повідомляє

ОЛЕКСАНДРИЙСЬКИЙ РАЙОН. Колгосп імені Котовського одним з перших у районі вправився з сізбою озимих культур. Вагомий внесок у цей успіх зробили молоді хлібороби. Зокрема, комсомольці тракторист Микола Солоп, сізвачі Тетяна Харченко, Ірина Мажара та Володимир Мазур при завданні 32 гектара кожного дня засівали по 45—50 гектарів.

НОВОУКРАЇНСЬКИЙ РАЙОН. Весь світловий день працює збиральна техніка на буряковій плантації першої тракторної бригади колгоспу імені Чапаєва. Разом з досвідченими механізаторами на збиранні та перевезенні цукрової сировини старанно трудяться і молоді виробничники. Постійно перевищують норми виробітку тракторист Микола Івашченко і помічник комбайнера Юрій Лапа.

2

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

30 вересня 1939 р.

МОСКВА. (ТАРС). 25 вересня в Кремлі спільним засіданням Ради Союзу і Ради Національностей почала роботу друга сесія Верховної Ради СРСР. Сесію відкрив Голова Верховної Ради СРСР М. С. Горбачов.

Надзвичайно відповідальна і напружена робота чекає членів Верховної Ради СРСР. Депутати розглянуть подані Урядом СРСР проекти Державного плану економічного і соціального розвитку і Державного бюджету країни на 1990 рік.

Проекти плану та бюджету на 1990 рік істотно відрізняються від подібних проектів, що вносились у попередні роки, як своєю спрямованістю, так і змістом. Пропонуваний план — перший, що формувався в умовах, коли всі підприємства у сфері матеріального виробництва стали працювати на основі повного госпрозрахунку і самофінансування. Детальна проробка позицій плану проводилася з безпосередньою участю трудових колективів, наголос робився на виявленні об'єктивних можливостей підвищення ефективності виробництва. При розробці плану ставиться завдання почати процес оздоровлення економіки, переломити негативні тенденції, ослабити соціальну напруженість, якомога швидше задовольнити першорядні потреби трудящих.

На сесії буде розглянуто також ряд дуже важливих законопроектів, спрямованих на поглиблення політичної і економічної реформ, гармонізацію міжнародних відносин, зміцнення єдності і згуртованості радянських соціалістичних націй. Зокрема, намічено обговорити і внести на розгляд з'їзду народних депутатів СРСР проекти Закону про зміни і доповнення Конституції нашої держави, регламенту з'їзду народних

депутатів і Верховної Ради СРСР, Закону про статус народних депутатів СРСР.

Передбачено розглянути проект Закону про власність і кооперацію в СРСР, основи законодавства Союзу РСР і союзних республік про землю, про оренду та орендні відносини, про соціалістичне підприємство, про пенсійне забезпечення, єдину податкову систему в СРСР, про порядок вирішення колективних трудових спорів, про гласність і пресу та інші законодавчі акти.

З пропозиціями Президії Верховної Ради СРСР щодо порядку денного і порядку роботи сесії на засіданні виступив перший заступник Голови Верховної Ради СРСР А. І. Лук'янов. Депутати розділним голосуванням по палатах затвердили порядок денний і порядок роботи сесії.

Слово для доповіді про Державний план економічного і соціального розвитку СРСР на 1990 рік і про хід виконання плану в 1989 році було надано першому заступникові Голови Ради Міністрів СРСР Л. О. Вороніну.

Перший заступник Голови Ради Міністрів СРСР Л. О. Воронін, який представив проект плану, відзначив, що він є принципово новим за своїми підходами, пропорціями і пропонованими заходами, серед яких — і надзвичайні. При підготовці плану насамперед ставились завдання переломити негативні тенденції в економіці, стабілізувати її, посилити соціальну спрямованість, почати планомірний процес її фінансового оздоровлення, задовольнити невідкладні потреби трудящих, почати стабілізацію внутрішнього ринку.

У доповіді було названо найважливіші з характеристик соціальної переорієнтації, які відображають крутий поворот всіх галу-

зей народного господарства до першочергового задоволення потреб радянських людей. Найбільшим структурним зрушенням на користь споживання є різка зміна пропозицій у виробництві продукції групи «Б» і групи «А». Цей процес почався вже цього року, коли приріст випуску продукції групи «Б» у промисловості випереджає приріст групи «А» в 1,5 раза. А в 1990 році передбачено випередження приросту продукції групи «Б» в 13 разів. Намічено прискорити зростання роздрібно-го товарообороту — його передбачено збільшити в 1990 році на 40 мільярдів карбованців. У минулій п'ятиріччі такий приріст досягався майже за 4 роки.

Соціальної переорієнтації економіки повністю підпорядкований процес конверсії оборонних галузей промисловості. Так, випуск непродовольчих товарів народного споживання оборонними галузями в 1990 році збільшиться майже на 35 процентів і становитиме близько 40 мільярдів карбованців.

Надзвичайно важливим завданням проекту плану на 1990 рік є зміцнення і розвиток матеріальної бази соціально-культурної сфери. Головною проблемою тут залишається житлове будівництво. В цілому за чотири роки дванадцяті п'ятирічки досягається хорошого зростання житлового будівництва. На 1990 рік намічено збудувати 144 мільйони квадратних метрів житла.

Проект Державного бюджету СРСР на 1990 рік сформовано за доходами в 428,2 мільярда карбованців, що на 54,2 мільярда карбованців перевищує затверджену суму на нинішній рік. Видатки визначено в 488,2 мільярда карбованців, або менше, ніж було затверджено на цей рік на 6,6 міль-

ярда карбованців. Про це повідомив у доповіді на сесії міністр фінансів СРСР В. С. Павлов. З'явилася можливість, сказав він, запланувати скорочення бюджетного дефіциту вдвічі порівняно із затвердженим на 1989 рік, що має принципове економічне і соціально-політичне значення.

Передбачається, що Закони про Державний план і бюджет буде прийнято не пізніше як наприкінці жовтня, що дасть змогу завершити формування планів підприємств, об'єднань, галузей і республік на початок наступного року.

26 вересня на спільному засіданні Ради Союзу і Ради Національностей з доповіддю про проект Закону про внесення змін і доповнень у Закон СРСР «Про кооперацію в СРСР» виступив заступник Голови Ради Міністрів СРСР Л. І. Абалкін.

З 27 вересня до кінця тижня роботу сесії перенесено в Комітеті Верховної Ради СРСР і комісії палат, куди передано проекти Державного плану економічного і соціального розвитку та бюджету країни на 1990 рік.

А напередодні на спільному засіданні Ради Союзу і Ради Національностей відбулося обговорення проекту Закону про внесення змін і доповнень до Закону «Про кооперацію в СРСР». У бурхливій дискусії з одного з найгостріших питань, що хвилюють наше суспільство, депутати висловили чимало конкретних пропозицій, спрямованих на подолання негативних явищ у коопераційній сфері.

Верховна Рада СРСР більшістю голосів схвалила в першому читанні основні положення запропонованого Урядом проекту Закону і доручила комітетам і комісіям доопрацювати його.

(ТАРС).

СВЯТО міста! 235 років це вам-таки щось... Навряд чи хто жалнував, віддавши вільний час рідному місту, побувавши протягом минулих суботи і неділі в різних куточках обласного центру та на Хуторі Надія. Шнвал позитивних емоцій зривали виступи оркестру нурсантів військово-диригентського факультету при Московській держконсерваторії. Епіцент-

церти до 235-річчя Кіровограда відбулися минулої неділі і на стадіоні СК «Зірка». У них брали участь артисти, гості кировградців — А. Вєсєй, Я. Арлозоров, О. Вороніно та інші. На жаль, їх бачили тільки третина трибун та глядачі з віддалених куточків, котрі мали польові чи морські біноклі. Відкриття поля і показала гостей

самоцвіти». У день свого «повноліття», на дев'ятнадцятому своєму витку стало воно Республіканським.

І знову, як у попередні роки, зустрічав Хутір Надія дорогих гостей з різних куточків нашої країни та з-за кордону. Відрадно, що сама процедура відкриття не була заформалізованою, виступаючи тут говорили, як правило, без папірця, від душі. Забравши небагато часу, церемонія початку свята залишилась багатоманітною у пам'ятку ширими словами Н. Ю. Тобілевича — внука великого драматурга, М. А. Тарновської — однієї з роду Тарновських, кировно пов'язаного з Тобілевичами, сестри відомого в світі кінорежисера А. А. Тарновського; у словах проректора Київського інституту театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого Л. Н. Білецької та інших щоразу відлунували й ті проблеми, які постали нині перед українським театром, усім українським національним мистецтвом.

«Сцена — мій нумир...» — ці слова старішого театру корифеїв багато чого означали в подальшому перебігу нинішнього свята. Всі гості хутора зібрались на його околиці біля сцени під відкритим небом, де й почалося велике сценічне дійство.

Наш кор.
Фото І. ГАНИЧА.

«Я БАЧИВ ТАМ БАГАЦЬКО ДИВ...»

ром духовної наснаги став і «Книжковий світ», де спочатку було проведено діалог «Покупець — продавець» про Кіровоградчину, а згодом — демонстрацію моделей одягу і зачісок. Відкриття відбулося в цей час виставка «Архітектори — місту» в Будинку архітектора... Свіер Ленінського комсомолу згуртував любителів виставою старовинних і саморобних автомобілів «Ретро». А що назвати про враження від конкурсу «Міс Кіровограда», фотовиставки, виступів художніх колективів. А дитяче свято у парку імені 50-річчя Жовтня! А огляд-конкурс робіт аматорів кіно чи військово-спортивне свято!..

«Публіці пам'ятаються не тільки виступи артистів, а й такі епізоди, як наприклад, падіння люстри в залі». Кон-

зблизьна, не було. Не було і Євгена Петросяна, хоча в афішах значився. Деякі глядачі розважались тим, що ловили моменти, коли винонавець опустить мікрофон униз, а голос його в цей час доликатиме аж до Соколовських хуторів... Добре дали себе розглядити тільки юні танцюристи з Кіровограда (з майже всіх ансамблів міста), а найцікавіше «слухався» звукоімітатор Ю. Григор'єв, коли зображав транзисторний приймач.

Телевізор і магнітофон укупі дали б, мабуть, повніше уявлення і про названих артистів, і про групи «Зодіак» та «Червоний світанок».

Вісімнадцять років проминуло від часу, коли народилося обласне свято театрального мистецтва «Вересневі

ОБГОВОРЮЄМО ПРОЕКТИ ЗАКОНІВ УРСР

В обкомі комсомолу відбулася нарада на рівні бюро з участю перших і других секретарів міськомів і райкомів ЛКСМУ. Було обговорено проекти Законів «Про зміни й доповнення Конституції (Основного Закону) Української РСР», «Про вибори народних депутатів Української РСР», «Про мови в Українській РСР».

ВИРІШЕНО:

1. Внести в ЦК ЛКСМ України, обласну Раду народних депутатів тані пропозиції щодо проекту Закону «ПРО ЗМІНИ Й ДОПОВНЕННЯ КОНСТИТУЦІЇ (ОСНОВНОГО ЗАКОНУ) УКРАЇНСЬКОЇ РСР»:

ПОЧАТКОВИЙ ТЕКСТ ПРОЕКТУ

Стаття 80

«З'їзд народних депутатів Української РСР вибирає Верховну Раду Української РСР і Голову Верховної Ради Української РСР. Місцеві Ради народних депутатів вибирають голів Рад».

Стаття 81

«З метою забезпечення представництва громадських організацій... одна чверть частина народних депутатів обирається від громадських організацій».

Стаття 85

«Вибори народних депутатів від виборчих округів є загальними: право вибирати мають громадяни Української РСР...».

Стаття 89

«Витрати, зв'язані з підготовкою і проведенням виборів народних депутатів, проводяться за рахунок бюджетних коштів республіки».

Стаття 97

«...До виключного відання з'їзду народних депутатів Української РСР належить:

- 8) обрання Верховної Ради Української РСР;
- 9) обрання Голови Верховної Ради Української РСР.

Стаття 100

«...Верховна Рада Української РСР обирається загальним голосуванням із числа народних депутатів Української РСР з'їздом народних депутатів Української РСР».

Стаття 102

«Верховна Рада Української РСР: 8) дає тлумачення законів Української РСР».

Стаття 107

«Голова Верховної Ради Української РСР вибирається з'їздом народних депутатів...»

Щодо проекту Закону Української Радянської Соціалістичної Республіки «Про вибори народних депутатів Української РСР».

Стаття 14

«До відповідальності притягуються також особи, які закликали чи агітували за бойкот виборів».

Стаття 38

«Висування кандидата в депутати проводиться:

- 1) на зборах (конференціях), трудових колективів, які нараховують не менше 300 чоловік;
- 2) на зборах виборців за місцем проживання, які створюються відповідними Радами народних депутатів чи їх президіями спільно з окружними виборчими комісіями. Збори правомірні, якщо на них були присутніми не менше 300 виборців».

Стаття 45

«Програма кандидата в депутати не повинна суперечити Конституції СРСР, Конституції Української РСР. У випадку порушення цієї вимоги окружна виборча комісія може розглянути питання про відміну свого рішення щодо реєстрації кандидата в депутати».

Стаття 55

«Вибраним вважається кандидат в народні депутати УРСР, який отримав на виборах більше половини голосів виборців, що взяли участь в голосуванні».

ПРОПОЗИЦІЇ

«В республіці проводяться прямі вибори членів Верховної Ради, Голови Верховної Ради Української РСР і голів місцевих Рад».

Обмежити строк дії цієї статті тільки найближчими п'яти роками.

Дати визначення статусу «Громадянин Української РСР».

Додати: «а також трудових колективів (на основі рішення РТК), громадських організацій, внесків від виборців».

виключити пункти 8, 9 даної статті.

«Депутати Верховної Ради Української РСР вибираються по територіальних округах».

Виключити дане положення.

Голова Верховної Ради Української РСР вибирається прямим голосуванням по Всеукраїнському виборчому округу.

Виключити дане положення.

1) на зборах трудових колективів;
2) на зборах за місцем проживання, які скликаються відповідними Радами народних депутатів чи їх виконкомом, а також ініціативними групами громадян. Збори правомірні, якщо на них були присутніми не менше 100 виборців.

Виключити дане положення.

Доповнити: «Якщо по округу балотувалося більше 2 кандидатів в народні депутати, то вибраним вважається кандидат, який отримав найбільшу кількість голосів виборців, що брали участь у голосуванні».

Стаття 46

«Громадянам Української РСР, трудовим колективам, громадським організаціям гарантується можливість вільного і всебічного обговорення політичних, ділових і особистих якостей кандидатів в депутати, а також право агітації «за» і «проти» кандидатів на зборах, в пресі, по телебаченню і радіо».

Стаття 60

Повторне голосування...

Повністю виключити дану статтю.

Стаття 61

«...Кандидати, які не отримали необхідної кількості голосів, і не обрані народними депутатами на повторних виборах, не балотуються».

Виключити дане положення.

Щодо проекту Закону Української РСР «Про мови в Українській РСР».

Вважати, що даний проект найбільш оптимальний і всебічно врахований, і при деяких його уточненнях буде Законом працюючим.

Стаття 35

«...Топоніми можуть передаватися також мовою більшості населення тієї чи іншої місцевості».

Замінити слово «передатися» на «дублюватися».

II. Внести в Президію Верховної Ради Української РСР пропозицію про проведення загальнодержавного референдуму з найважливіших положень проекту Закону.

III. Вважати, що альтернативний проект Закону Української РСР «Про вибори органів народовладдя Української РСР» містить багато конструктивних пропозицій, котрі повинні бути врахованими при підготовці і прийнятті остаточного варіанту Закону Української РСР «Про вибори народних депутатів Української РСР».

«НЕЮВІЛЕЙНА» ТРИБУНА

НЕ СМІТЬ КОМАНДУВАТИ!

Тиждень тому я зважився на експеримент. Навмання вибрав у телефонному довіднику три сільради, подзвонив туди. І... попросив надіти землі. Так, так, отієї, що за першим декретом Радянської влади, належить селянам.

— Скільки? — запитав перший голова.

— Гектарів тридцять, — відповів йому якомога впевненоше. — Можна й ставок...

Голова смикнув і в трубку почулися короткі гудки.

Уявляю, як переповідає він знайомим ту казку!

Давною дружи. Мій співрозмовник виявився нудно терплячим. Запитав, де працюю, уточнив про сім'ю.

— Зверніться до голови колгоспу, — порадив. — На окремий наділ, звичайно, він не згодиться, але в орендний колектив порекомендує...

Третя розмова теж завершилася безрезультатно.

— Давайте дочекатися сесії, Законів про оренду і землекористування, — остудив мій запал голова сільради. — Тоді й вирішимо, як далі жити...

Цей експеримент дозволяє, на мій погляд, глибше збагнути проблеми, перед якими стоїть наше село. Вони, ці проблеми, виникли вже сьогодні, в ході, як це не парадоксально, масштабних позитивних перетворень. І поставили перед вибором: яким формам господарювання віддати пріоритет?

Колгоспам? «Ні, за півстоліття вони так і не нагодували країну, показали свою повну неспроможність. Врахуйте, відвернули людей від землі, це тих, хто на ній народився і виріс...».

«Але ж є Шліфер і Кам'яне, є колгосп імені Леніна, що під Знамянкаю... Мільйонери, їхні результати! — найкраща агітація за колективні методи господарювання!...».

Погодьтеся, подібних аргументів «за» і «проти» можна привести достатньо. І в ході цієї дискусії навряд чи вдасться визначити переможців і переможених. Чи не тому й на беззвездному Пленумі ЦК нашої партії було однозначно проголошено, а на З'їзді народних депутатів підтверджено концепцію про рівноправність трьох основних форм господарювання на селі — колективної, внутрігосподарської оренди та одноосібних селянських господарств.

Колгоспи залишаються монополістами на землю, продовжують диктувати соціальну політику на селі. Щоправда, одні це роблять під старою вивіскою, інші — змінили її, ставши асоціацією кооперативів чи просто переважили основні підрозділи на внутрігосподарську оренду. Покладаємо руку на серце і зізнаємося: невелика різниця між колишнім відділом і нинішнім кооперативом, що має над собою цілу низку нерівностей — диктаторів різного рангу, між вчорашньою тракторною бригадою з першими елементами

самостійності і сьогоднішнім орендним колективом. Чи не тому й результатами, які б перевернули наше уявлення про можливість землі і людини-господаря на ній, ми похвалитися не можемо.

А тепер назвіть мені адресу кіровоградського селянина-одноосібника, істинного фермера, яких вже сотні сьогодні є в Прибалтиці. Не силкуйтеся навіть це зробити. Подібних прикладів, коли б селянин працював на землі сам по собі, вільно розпоряджався кінцевим продуктом своєї діяльності, просто не існує. В кращому разі це — оренда землі і засобів виробництва у колгоспу, який відповідно, і розпоряджається згодом продукцією на власний розсуд. Завдяки цьому, а також за рахунок закупівлі лишків продукції з особистих (не плутайте з одноосібними) господарств колгоспників деякі господарства і тримаються на плаву.

То чому б не дати наділ землі на довгострокове користування тому, хто виявить бажання на ній хазяйнувати? Передбачаю відповідь деяких керівників-аграрників: бажаних немає. Ні, воно є.

Свого часу «Молодий комунар» оголошував конкурс орендарів. Листів прийшло сотні. І майже всі наші кореспонденти прагнули до повної самостійності. Щоб як колись: хутір, земля, ставок, всіляка живність. І — ніякого диктату. Спробували задовольнити ці вимоги, вели навіть переговори з керівниками господарств. Безрезультатно. Єдине, чого домоглися для кількох новостворених колективів, — це внутрігосподарської оренди.

Хто вирішує у кожному випадку, якій формі господарювання віддати перевагу? Все ті ж керівники, котрим ой як не хочеться розлучатися з портфелями. А над ними — РАПО, а над РАПО... Але ж право вибору — як жити і працювати — має належати самим селянам. Право на рівні Закону, який, віряться, буде прийнято вже скоро.

У пресі нещодавно з'явилася повідомлення — на селі створено ООН. Що це? Виявляється, «Організація отвергнутих (відторгнених) начальників». Себто, колишніх керівників агропрому, котрі залишилися без керівних постів і нині створили процвітаючий кооператив. Хочеться вірити, що ООН (і не одна) будуть і в нашій області. А селяни тим часом самі вирішувати: яким чином годувати країну — у складі колгоспу, орендного колективу чи самостійно?

Микола ЧЕРНЕНКО.

КОМСО-
МОЛЬСЬКА
ПЛАНІРКА

ПРЕМ'ЄРА
РУБРИКИ

Незабаром наша газета відзначить свій півстолітній ювілей. Ну чим, скажіть, не привід вдатися до ейфоричних спогадів, помріяти про світлий завтрашній день. Мабуть, у не так вже й далекі, але пам'ятні часи, названі застійними чи доквітневими, ми так би й вчинили. Та чи варто? Чи варто пишатися успіхами, яких, зізнаємося, було не так вже й багато і гордитися перемогами, котрі здобувалися надто дорогою, як для цивілізованої нації, ціною?

Отож пропонуємо говорити сьогодні про те, що болить, що заважає втіленню в життя ідей, проголошених партією і підтриманих народом. До розмови запрошуємо всіх, кому небайдужа доля перебудови і ко-му, звісно, є що сказати. ПЛЮРАЛІЗМ ГАРАНТУЄМО! РЕДКОЛЕГІЯ.

У ВІЧНОМУ БОРГУ

Відкритий лист групи воїнів-інтернаціоналістів смт Вільшанка до підприємств, виконкомів сільських Рад народних депутатів, райвиконкомів, відділів соціального

організацій, господарств, забезпечення, всієї гро.

ВІТЧИЗНА

Поле Миколи Отрошка

Він був вірний військовій присязі до кінця, бо таким його виховали. Микола Отрошко загинув при виконанні бойового завдання в Афганістані.

Народився хлопець 26 липня 1963 року в с. Рівному. Навчався в місцевій восьмирічці № 7, був допитливим учнем, з дитинства тягнувся до механізації. Під час літніх канікул працював у колгоспі імені Калініна.

На уроках мужності від ватерана Великої Вітчизняної війни чув розповіді про героїчні подвиги наших земляків — комсомольців Кулішів, Чорноморців, Колісниченків. Його дідуся по батьку на повернувся до рідної домівки, загинув на війні. Із роками в душі хлопця сформувалося почуття обов'язку перед Вітчизною. Це не гучні слова, бо Микола ціною свого життя підтвердив це.

Першим із класу заяву до вступу в комсомол подав голова піонерського загону Отрошко. Він став комсомольцем, а по закінченні 8-го класу пішов до Бобринського СПТУ, був зразковим учнем. Одержавши диплом механізатора широкого профілю, працював у колгоспі імені Калініна. 12 листопада 1981 року провели Колю до лав Радянської Армії.

Виконуючи військовий обов'язок в Демократичній Республіці Афганістан, Микола був сумлінним солдатом, чуйним товаришем і просто — доброю людиною. Залишалися лічені дні до кінця служби, та ворожа куля обірвала його життя. Це сталося 22 вересня 1983 року.

За особисту мужність і героїзм при виконанні бойового завдання рядовий Микола Петрович Отрошко нагороджений орденом Червоної Зірки.

На його честь названа поля, на якому він працював механізатором. Там встановлений меморіальний пам'ятник, посаджено нагіт... Його не забувають вчителі і учні Рівнянської восьмирічної школи № 7. Тут є нуточок Миколи Отрошка. Тепер і про нього розповідають на уроках мужності.

Т. МІЩЕНКО,
бібліотекар колгоспу
імені Калініна,
Новоукраїнський район.

4

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

30 вересня 1989 р.

Ми, воїни-інтернаціоналісти, як і всі люди схвалюємо рішення Радянського уряду про виведення контингенту наших військ з Республіки Афганістан. Солдати Радянської Армії залишили територію Афганістану пір року тому, але сліди афганської війни ще довго будуть непокоїти людські серця, в першу чергу, материнські, чия горе непоправне, а втрати безповоротні.

Останнє, що бачили очі загиблих, — вершини гір та пекуче афганське сонце. А ще вони вірили, що гинуть за справедливе діло інтернаціональної допомоги, Батьківщина в особі багатьох жінок-матерів благословляла юнаків не посоромити честі радян-

ського солдата. Вони не посоромились...

Це лише тепер зависло над нами, а особливо над матерями, які втратили своїх синів, риторичне чи то запитання, чи то ствердження, що подій в Республіці Афганістан можна було уникнути. Якби у деякого із представників літературної інтелігенції не було такої вади, як відсутність елементарного такту, то це питання прозвучало б тільки в офіційних колах і на нього було б дано офіційну відповідь. А для чого ж перекладати вину на радянського солдата, та ще й у віршованому римуванні (журнал «Огонек»), для чого явити душу материнську і давати привід для форму-

вання нездорової громадської думки відносно всіх воїнів-інтернаціоналістів? І хіба не такі не тактовні, а може і черстві люди змушують випрошувати «милостиню» у держави матерія загиблих воїнів і чути слова: «Я вашого сина туди не посилав».

Ми воїни-інтернаціоналісти, хто пережив і бачив нестерпне пекло війни, закликаємо до милосердя у ставленні до матерів загиблих, які трудилися і ростили дітей з вірою у світле майбутнє, а довелось їм у 80-ті віддати розкаїтлу юнь синів Батьківщини — віддати на заажди. Ми перед їхнім материнським горем у вічному боргу, наше ставлення до цих людей — рівень нашої цивілізованості.

Дуже хочеться, щоб цей лист привернув увагу всієї громадськості до простого людського милосердя, реальної допомоги, а не став поштовхом до хвилі парадного вшанування материнського горя.

Василь КЛИМЕНКО, Микола БУРДУК, Іван БУРДУК, Олександр САРДАНОВ, Олександр КАУЛІН, Анатолій НЕГАЛЮК, Юрій ДАВІДОВ.

Автори відкритого листа, очевидно, мали на увазі виступ народного депутата СРСР Євгенія Батушенка в 25-ому (червеному) номері «Огонька».

Злочинцями не народжуються, ними стають. Статистика свідчить, що 60 процентів особливо небезпечних рецидивістів розпочали свою «карну кар'єру» в юному віці. Несподівано ми виявили, що існують школи не лише з математичним уклоном, але й спеціально для важких підлітків.

На знімку: нікому ні до кого немає діла... Фото Ю. РЕДЯКІНА. Фотохроніка ТАРС.

ЗАСУДЖЕНИЙ ДО РОЗСТРІЛУ

Ходоровський Осип Ісаакович, 1885 року народження, член Комуністичної партії з 1903 року, до арешту — начальник лікувально-санітарного управління Кремля. 7 травня 1938 року Воєнною колегією Верховного суду СРСР за належність до антирадянської терористичної диверсійно-шкідницької організації, шкідницьку, терористичну і шпигунську діяльність був засуджений до розстрілу.

Встановлено, що Ходоровський О. І. до кримінальної відповідальності притягнутий необґрунтовано. Згідно рішення Головної військової прокуратури постановою Воєнної колегії Верховного суду СРСР від 11 квітня 1956 року вирок відносно Ходоровського скасовано і справу припинено через відсутність у його діях складу злочину...

Повідомлення із Прокуратури СРСР від 20 лютого 1989 року за № 13/157-89 за підписом помічника Генерального прокурора СРСР радника юстиції Л. Ф. Космарської.

Хто ж такий Ходоровський, яке відношення він має до нашого краю? Якщо телеграфним рядком, то — соратник Леніна, віз революційну діяльність у Миколаєві, Єлисаветграді, Москві... Уродженець Півдня Росії — Миколаєва, Осип Ходоровський ще з шкільних років прилучився до революційного руху: почав товаришувати з молодими робітниками, які відвідували соціал-демократичний гурток. Вони познайомили юнака з творами Леніна, Маркса та Енгельса, революційною періодичною пресою, зокрема, з газетою «Искра», яка розповсюджувалася в місті. Так зростала його класова свідомість, чому сприяли й самі обставини — пожевлення революційного руху у зв'язку з підготовкою до Другого з'їзду РСДРП на початку нового віку.

Коли одеські більшовики, організували за допомогою місцевих соціал-демократів підпільну друкарню, молодий революціонер був серед них. Тут, по вулиці 6-й Слобідській, у будинку за номером 64, друкували листівки, брошури революційного змісту для кишинівського, миколаївського та єлисаветградського комітетів РСДРП (дивись книгу «Барометр показує бурю», «Маяк», 1980 рік).

У 1905 році Ходоровського заарештовують при переправленні забороненої літератури і засуджують строком на вісім місяців. Коли виїшов на волю, ще з більшою енергією почав революційну діяльність. З листопада 1905 року він — член більшовицького комітету у місті Миколаєві, а потім — секретар комітету РСДРП(б).

Старий більшовик М. М. Голь, у книжці «Відважний Егор» («МОСКОВСКИЙ РАБОЧИЙ», 1983 рік), згадує, що після поразки Грудневого збройного повстання у Москві реакція повела наступ на робітничий клас і на півдні Росії: «Багато працівників Миколаївського партійного комітету та Ради робітничих депутатів — Лихачева, Ходоровського, Ровнера (Аним), Лубенцова та інших — кинули до тюрми».

Цей факт стверджується і у Великій Радянській Енциклопедії, видання 1935 року (т. 59,

с. 826), де вказується, що О. І. Ходоровський був заарештований у січні 1906 року і відбував заслання у Вологодській губернії. Але звітні він здійснив втечу, поліція знаходить його у Миколаєві, і знову висилає. Та через деякий час Ходоровський на волі. У циркулярі Департаменту поліції Міністерства Внутрішніх справ у списку осіб, які розшукуються як державні злочинці, значиться (під номером 630 від 17 січня 1907 року) і Осип Ісаакович Ходоровський, єлисаветградський міщанин, віком двадцяти років (на той час його рідня перейшла до нашого міста).

Ходоровський веде революційну пропаганду серед московських пролетарів, у районі Лефортово. Документ, який ми одержали в Центральному державному архіві Жовтневої революції СРСР, повідомляє про зміст донесення Московського охоронного відділення від 6 серпня 1908 року про арешт Ходоровського-Фарисенка у справі розповсюдження революційних листівок. Мірою покарання для нього було вибрано вислання з Москви у Єлисаветград, під особливий нагляд поліції. Тут революціонер-більшовик продовжує партійну роботу серед робітників заводів Ельворті, Бухгарда, Шкловського. Але через рік знову у Москві. З архівного документа ми дізнаємося, що Ходоровський за належність до Московської групи РСДРП був заарештований строком на три місяці.

На той час Ходоровський — вже професійний революціонер, добре підготовлений теоретично, знайомиться з В. І. Леніном. З 1912 року він працює як журналіст у легальному більшовицькому журналі «Просвещение», який був заснований з ініціативи Леніна. В ньому, до речі, відділом белетристики завідував М. Горький. Журнал він пропагував марксизму-ленізму (з 1911 до 1914 року було надруковано двадцять вісім статей Володимира Ілліча), він боровся з ліквідаторами, троцькістами, буржуазними націоналістами, які стримували розвиток революційного руху. Ходоровський підтримував тісний зв'язок з вождем партії більшовиків через партійних товаришів і з допомогою редакції журналу.

У жовтневі дні сімнадцятого року наш земляк відзначається як активний учасник збройного повстання Суцесько-Мар'янського району Москви. Після перемоги Великого Жовтня Ходоровський стає першим головою Ради робітничих, селянських та солдатських депутатів у цьому районі. Потім його направляють у наріжний пункт. Точиться громадянська війна, виникає загроза на Південному фронті. «У жовтні ЦК РКП(б) прийняв ряд заходів, щоб закріпити нерівний склад фронту та армії досвідченими партійними працівниками. Для організації політичної роботи і керівництва військами на Південний фронт були направлені Г. Д. Базилевич, П. В. Дашкевич, К. В. Мехоношин, В. І. Менилаун, О. І. Онулов, О. І. Ходоровський, І. Е. Якір та інші» — стверджується у книжці «Громадянська війна в СРСР» (том перший, М., 1980 рік, стор. 303).

☆☆☆

ПИСЬМО «АФГАНЦУ»

Брось, плечистый, рачистый афганец, кулаком над ученым трясти. На войне одинокой изранясь, он хотел твои ноги спасти. В оправдании крови — опасность. Что тебе неразумно велит оправдать послышавших вас на смерть, а спасавших от смерти — винить? Разве этот оратор неважный, для кого-то, к несчастью, смешной, меньше был, чем афганцы, отважный, но в сражении с афганской войной? Разве он тебя бросил куда-то, чтобы на раскаленном плато ты, советский простой гладнатор, погибал — неизвестно за что? Неоплатна любая кровинка. Неутешно страна приняла в сундуках из холодного цинка еще теплые ваши тела. Кульбит войны порожден бескультурьем. Разве больше войны виноват

тот, что вытащил столько — из-под «стингеров» — столько солдат? Стаду вечно быть хочется кинной, и опять поднимается вой над наивной чуть-чуть, но великой одуванчиковой головой. Не хочу, чтоб, ржавая от горя, караваном солдатской судьбы к нам из Триполи или Анголы плыли цинковые гробы. У войны есть особое свойство — на крови фронтовое родство. Но неужто важнее — героизм, и не важно — во имя чего? Эх, афганец, обманутий малый, не тряси кулаком, припад к этой вдавленной, а не впадой, всю эпоху вместившей груди. Эх, афганец, неужто, неужто даже во фронтовой полосе знать — за что умираем не нужной? Но тогда — кто такие мы все?...

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Осип Ходоровський був начальником політичного відділу і членом Реввоенради Південного фронту (1918—1919 рр.). У фондах ВЦВК зберігається телеграма Леніну, яку надіслав Ходоровський у зв'язку з нестачею паперу для випуску фронтової газети. Партія розглядала політичну роботу в частинах Червоної Армії як важливий засіб досягнення перемоги над ворогом.

Хоча ще не була закінчена громадянська війна, велася підготовка до утворення СРСР. У 1919 році В. І. Ленін як голова Раднаркому рекомендує Ходоровського на посаду голови Казанського губвиконкому. Саме в цей період Ходоровський видає друком такі брошури як «Другий Комінтерн», «Що таке Татарська Радянська республіка», виступає на сторінках газети «Знамя революції». Старі більшовики у своїх спогадах зазначають, що Ходоровський мав хист публіциста, його мова була простою водночас образною.

В особистій бібліотеці Володимира Ілліча в його квартирі-музеї є і невеличкі книжки нашого земляка, занесені до каталогу за номером 609: «Ходоровський І. І., В. І. Ленін, великий вождь пролетарської революції», Казань, Госиздат, 1920 г.». Вона містить біографію вождя Комуністичної партії, ілюстровану портретами Леніна та Маркса. По суті, ця книжка відкрила майбутню Ленініану, була перевидана у Тулі, Москві, Краснодарі та Симферополі. Так партійний діяч Ходоровський став ще й першим біографом В. І. Леніна. Друга — за номером 4542: «Ходоровський І. І. Памятка коммунисту на фронте», Козлов, Политотдел Южного фронта, 1918 г.». У складі делегації від казанців Ходоровський приймав участь у роботі дев'ятого з'їзду РКП(б) у 1920 році. Тут мав зустріч з В. І. Леніном відносно утворення автономної Татарської республіки. Пізніше були опубліковані спогади Ходоровського про діяльність Леніна з національним питанням (в книжці «Воспоминания о Владимире Ильиче Ленине», том 3, издание 3, М., 1984 г., стр. 375—379, 511).

Осип Ісаакович займав у свій час різні відповідальні посади. Його ім'я можна зустріти на а також прочитати розповідь про нього у книжці «Іх знав Ілліч». (М., 1967 р. Стр. 61—68). «Громадянська війна і воєнна інтервенція в СРСР».

Довідка про реабілітацію О. І. Ходоровського була надіслана судом його дружині у 1956 році.

С. БОНФЕЛЬД,
голова обласної секції пам'яток науки
і техніки УТОПІК, член обласного літ-
об'єднання СП України.

В. ОСТРОВЕРХОВА.

ОЛОДИЙ чоловік — при-
телеві: «А
я розлучив-
ся, ти хіба
не знаєш?»
Жінка пода-
ла. Через
Наташку. І
що воно їй
заважало? О!
Гроші заробляю, не п'ю, не б'ю.
А в Наташки квартира окрема, ну
та і я мужчина. Як в Одесу їздив
до одної дівчини, то і не висту-
пала, бо не знала й не чула. Ну, а
тепер щоб я ще женився? Та хай
мене заріжуть. І так добре. Хоча
за мене й зараз знаєш скільки
пішло б! Ну, Наташчина подруга
— це так, як Наташка у відряд-
женні, то можна годину розсла-
битися. На роботі є одна —
за мужиками аж пищить. То я й
пішов їй назустріч. Ти знаєш, таке
мале та незвідне, а після неї
пішов до матері ночувати, бо все
одно б із жінкою того дня діла не
було...

Утримайтеся, коли можете, від
слова, яким вам захотілося назва-
ти все розказане. Ми запропонуємо
вам науковий термін, якщо
дозволять. Тільки обережно, не
плзайте язик. Краще по складах:
проміскуїтет. Означення те саме —
базилічне статеве життя. Коли за-
дозольте еротичний потяг —
все одно що склянку води випити
(була колись така теорія) або «два
нулі» відвідати.

ПРОМІСКУЇТЕТ — це
називати не полігамія.
Вона, якесь безневин-
ніша, чи що. Може,
тому, що звичніша
для вуха і зразу зга-
дуєш про гарем та сералі. Між
іншим, популярний журнал «Лю-
дина і світ» щиро сердно зізнався
своїм читачам: наступного року
у них буде рідкісна нагода по-
знайомитися із найдревнішим ін-
дійським трактатом «Камасутра».
Хто чує про ці «Глави про кохан-
ня» (дослівний переклад назви
із санскриту), той гідно оцінить
планований крок журналістів. Од-
нак ми вже сьогодні маємо мож-
ливість навести окремі моменти,
які прямо стосуються теми роз-
мови. Перекладач трактату від-
верто захоплюється тим, що з
точним науковим аналізом мис-
тецьства кохати, психології взаємин
статей, життя куртизанок та сек-
суальної техніки автор «Камасу-
три» поєднав вражаючий суспільно-
побутовий документ своєї епохи.
Хоча вчені не дійшли згоди у при-
пущеннях, коли написаний трактат,
але це вже точно була ера
заможності і розквіту міст, полі-
розані мурі яких відбивали гу-
ляючих гарних жінок... Тож нарі-
вні із главами про різновиди ті-
лесних зв'язків, шлюбів, пестощів
тощо є й такі, чия філософія й ни-
ні багата в чому суперечить мо-
ралі й нормам європейської куль-
тури. Скажімо — «Королівський
гарем», «Посередництво у кохан-
ні», «Катехізис куртизанок», «Сто-
сунки з чужими дружинами». Ос-
татній з перелічених розділів по-
чинається так: «Можна спокусити
чиюсь дружину, якщо існує небез-
пека померти від кохання до неї.
Посилання такої любові має де-
сять ступенів...» (Серед них — на-
в'язливі мріяння, безсоння, скар-
дження і, врешті, смерть). Нава-
ри чи є резон ставитися до цього
унікального, за оцінками фахівців,
документу іронічно і діалектично,
не помічаючи в ньому місць про-
така. Цінність не лише літератур-
на, а й прикладна трактату суттєво
зростає за рахунок доповіді й
коментарів («апендиксів») пере-
кладача й упорядника, в яких він
граціозно й дотепно порівнює
описувані автором «Камасутри»
речі із творами римських поетів
(особливо Овідія) та сучасних їм
теологів, юристів і лікарів. Зро-
зуміло й інше: сприймати «Камасу-
тру» лиш як підручник сексу
означало б вульгаризувати й спро-
щувати задум автора... Зрештою,
відсутність тогочасних соціальних
обставин тоді й тепер практично
виключає спільне наслідування. Цей
трактат варто було б мати ко-
жному бажаному, і не в журналь-
ному варіанті, а томиком. Видан-
ня «Молодь», скажімо...

Оскільки багатожонство й офі-
ційне, і потамне для наших країв
і часів нетипове, то здаля ніби не
дуже й страшно. Хорезм, як за-
раз кажуть, і наче більше чолові-
ків стосується. Нині ж і прекара-
на стаття залишила ар'єргардні по-
зиції у сексуальному плюралізмі і

дійснила потужний ривок уперед,
і це стосується не тільки пред-
ставниць другої найдревнішої
професії...

Ранні та небажані вагітності,
аборти, розбиті серця, розламані
сім'ї, венеричні хвороби — ми,
погодьтеся, звиклися з цими су-
путниками пристрасті до зміни
подушок. Як звиклися з поваль-
ним пияцтвом — а воно вірний
друг нерозбірливих постільних
походеньок. Один з авторів, по-
долавши зрозумілий для пере-
важної більшості візитерів дис-
комфортний настрій, відвідає кі-
ровоградський шкірвендиспансер.
Суть розмови з головним лікарем
цього закладу О. І. Павлом зве-
лася до спроби назвати причини
звертання сюди чоловіків і жінок
та попередження цього. Олек-
сандр Іванович тверезо оцінив
можливі позитивні наслідки ста-
тей, подібних цій, щонайбільше
для 30 відсотків населення. Реш-
та ж серед тих, хто потрапляє до
диспансеру чи, точніше, кого сюди
доставляють, — групи підви-
щеного ризику. «Бомжі», непра-
цюючі, алкоголіки, колишні «зеки»
тощо. Їм, хоч це й звучить похму-
ро, за існуючої системи профі-
лактики спалахів венеричних за-
хворювань уже мало що допомо-
же. Воно й зрозуміло: терапія
для них зазвичай упирається в
мур нерозуміння і невігластва в
сексуальних сферах, на відверту
брутальність. «Учора така пацієн-
ка була... — не стримується О. І.
Павло. — Досить скоро я зро-
зумів: тут безрезультатно. Ефект
практично мало помітний, бо відо-
мо: хворий насамперед має хотіти
видужати. «Аби не СНІД!» — по-
дібне бадьорствання демонструє
браваду пацієнтів диспансеру з та-
кими «пустощами», як гонорея і
сифіліс. Практики помітили різ-
кий спад і таких захворювань з
появою публікацій про синдром
набутого імунodefіциту. Але ско-
ро диспропорція вирівнялася і на
сьогодні рівновага знову нестій-
ка. Більше чи менше помітна
ефективність іноді без вагомих
на те підстав роздумується до
того, що вчорашні пацієнти гордо
вертаються в обжиті місця із за-
певненнями «Я знову — о'кей,
хлопчик!». На жаль, у цих словах
нічого, крім реклами. (Відомо, що
рецидиви — бич усякої хвороби.
Тим паче з розряду названих).

А тому до 70 відсотків (цифра
з певних причин не зовсім точна)
застосовуються заходи. Місто
має бути санованим від його шла-

ти типу «а грішити не було
соромно!» не проходять — та було
на людях. Ось тому замість ву-
лиці Комарова неадада-донжуан
часто просте на вулицю Пачеєва,
Володарського чи де там ще в
нього є «один спец од всіх боля-
чок мужиків». І той у кращому ра-
зі лікує його одного. А дружина?
Якби ж знатя, що через щедрість
натури чоловіка саме тепер їй
треба оглянутись по-жіночому...

ИХІД? Ці слова вже
самі по собі мають
стати важливими: ам-
булаторні карти від-
відувачів шкірвенди-
спансеру до реєстра-

—Привіт, дівчатка! Можна від вашої запальнички?.. А ви
тут оце давно нудьгуєте?

—Чого ви, хлопці, мнетесь? Вам наша запальничка по-
трібна чи?..

(Не з газет.)

ків! Звучить, погодьмось, не геть
демократично, але який вихід?
Медико-міліцейські рейди... Ро-
ків кілька тому їхня ефективність
була більшою. Ентузіазм спав че-
рез, як це часто буває, неуважоч-
ки — брак необхідної кількості
спеціалістів у таких рейдах та й
відповідного місця для буйних.
(Окремі з «пацієнтів» доз'ясо-
ють стосунки й у відділеннях дис-
пансеру. А це переважно закін-
чується бешкетами з висаджени-
ми віконними рамами й потро-
щеннями меблями).

Що ж до нормального загалу,
який і сам приходить... У диспан-
сері сказали, що це немасове яви-
ще. Чому і добре, і погано —
зрозуміло. Не в змозі вигород-
жувати факти зради і «цяцки» в
нагороду, ми, однак, не приймає-
мо й пуританської позиції. Про
одинаків — окрема мова. А коли
«залетів» сім'янин? Невже єдине,
що залишається — накласти на
себе руки? Відомо, що жінкам від-
носно просто подолати в собі
страх і сором не лише перед чо-
ловіком, а й перед лікарем, від-
відавши кабінет гінеколога в полі-
клініці. А чоловікам? Тут медики
об'єднуються, щоб зберегти сім'ю.
Вона — окремо (зважаючи — ано-
німно), він — окремо. От у дру-
гому випадку йому-таки складні-
ше. Ніби й «з ким не трапляєть-
ся...», але скільки того диспансе-
ру? То кум побачити, то сват, то
сусід. І пішло-поїхало. Аргументи

не надходять. Контроль і
облік іде виключно через спеці-
алізованих кабінети. Анонімність?
На жаль, для Кіровограда сьо-
годні це скоріше бажане, аніж
дійсне. Хоча спеціалісти в один
голос — «за». Протягом року та-
кі приймальні вже діють у Сімфе-
рополі і Ялті. Незабаром має бу-
ти проаналізований їхній досвід.
Однак відомо, що це — крок
уперед. Але гальмують добру
справу традиційні(?) проблеми з
фінансуванням таких кабінетів —
приймальних і комплектуванням
кадрами. Слабке місце і перева-
дження їх на госпрозрахунок: які б
гроші за візит і лікування не бра-
ли, це відштовхне частину насе-
лення. Ті пункти швидкого реагу-
вання відкрито у Криму з огляду
на тривожну ситуацію із венерич-
ним «букетом», але мова йде про
відкриття подібного і в обласно-
му центрі.

Повалена терпимість до прий-
нятого в печерах епохи мамонів
стилю взаємин між чоловіками та
жінками легально згоріла після
розкриття в нас і в розквітлі
анекдотів із початком: «Повер-
тається мужик із відрядження...»,
відкидів зі сплетеними в косички
тілами, у брелоках та гаманцях із
парафіновими бюстами; а знай-
дів сучасний фільм без «розда-
галки», а поширудіть газетамі:
кожна через номер або інтер'ю

з повіями амішує, або бідкається,
що сексуальну культуру в нас ні-
кому підвищувати.

Останнє — зовсім не смішно.
Нам відома кримінальна справа,
коли хлопець здійснив страшний
злочин не просто через те, що
запідозрив наречену у зраді. Йо-
го найбільше вразив спосіб, яким
вона нібито це зробила. На дум-
ку хлопця, то був крайній ступінь
розпустини... А якщо йому задовго
до того хтось пояснив, що то лиш
один із способів близькості, про-
сто «нетрадиційний» — трагедії б,
може, і не сталося.

Це — лише чергова ілюстрація
до тези про слабку афективність

стояли за словами «чесна дівчи-
на» (тобто незаймана) і «чесний
хлопець» (тобто такий, котрий
швидко запропонує діачині руку
й серце, аніж диван). Однак і тут,
на думку деяких, що не все адо-
сконале. Ми поцікавилися став-
ленням двох молодих чоловіків
до проституції.

Обидва замахали руками «Со-
бі б таких жінок не хотіли, а за-
уаконити проституцію треба».
Перший обгрунтував так: «Я не-
одружений, постійну і надійну
подругу серед корисливих і пиха-
тих сучасних жінок знайти важко,
а природа свого вимагає. Та-
му я позинен собі відмовити?»
Був би такий будинок... Іду куди
слід, знаю, що не треба витрача-
тися ні на квіти, ні на кіно (не гро-
шей шкода — зусиль і часу, а дя-
ка яка за це?). Не боїшся, що
підхопиш болячку — їх же там
лікарі перевіряють. Другий:
«Тоді б і порядним дівчаткам було
легше. А то буває так: зустріча-
ються дає, а мета в них різна:
вона хоче заміж, а він, вибачте,
переспати. Прямо про це бовкну-
лише дурень, і лише так...»
Дурепи одразу влягається з жін-
кою. А більш-менш обачливий поче-
не улежувати, щось обіцяти, в кохан-
ні признаватися. Брехати, словом.
А навіщо? Хай би для фізіології
був спеціальний будинок, а слова
про високі почуття говорилися
лише тоді, коли ті почуття справ-
ді є...

Що ж, будинки-будинками, а
наш погляд, небезпечно за іде-
ністю гумореска в одній із при-
балтійських газет про відкриття
Вільності першого в Союзі РСР
«Будинку зустрічей» була ба-
гатьма сприйнята за чисту мо-
ноту... А про так звані нічні
профілакторії скажемо. За
їх створення висловлюються

кировоградські спеціалісти з венди-
спансеру. Вхід туди — вільний,
консультації й лікування — ано-
німні. Чим не спокуса після отієї,
попередньої? Підхід задушено
демократичний: «Ви — наш клієнт,

слухайте, але з огляду на існуючу
дійсність у нас це реалізувати ду-
же складно. Навіть не знаємо, де
можна перекупити. Хіба якийсь
кооператив наробить...

З метою збереження не здо-
ров'я вже, а життя, і не лише сво-
го, а й дітей та внуків медици за-
кликають бути розбірливими в ін-
тимних зв'язках. «Перш ніж за-
бігти до ковдру, попросіть парт-
ізіти показати довідку, що він не
неуродефіцитний» — з такою по-
порукою про стан здоров'я нашої
тамошньої про стан здоров'я нашої
медици. Та й з етичного боку
тут не все гаразд. Тому залишає-
ться найбільш безпечний і надій-
ний спосіб — моногамія. До неї
людство дійшло через мільйон
літ еволюції і аесь мільйон літ із
більшою чи меншою інтенсивні-
стю її чомусь не дотримувалося.
Але ніколи не платило за це по-
вною нездатністю організму боро-
тися з найпростішими хвороба-
ми, — за якою нічого, крім моти-
ви...

Мабуть, у редакції усіх газет
не переводяться такі листи: «Зу-
стрічайтеся, такі слова говорив, так
запевняє у вірності, а тепер пі-
шов до іншої, а зі мною навіть
не вітається... Порадьте, що роби-
ти...». Ми, звичайно, радимо, що
можемо. І водночас бачимо: цим
дівчаткам ще б на початку при-
дивитися до свого обіцяльника та
хоч приблизно визначити, на які
вчинки він здатен.

Е ТАК ДАВНО пресу
обійшла класифікація
донжуанів, яку роз-
робив американський
письменник П. Трех-
тенберг. Придивіться
до ваших друзів — чи немає ско-
жості?

РОМАНТИК. Для нього кохан-
ня — містичний процес, високо-
емоційний злет, екзотичний, з
елементами трансу. Процес, при
якому чоловік і жінка постійно
знаходяться у стані духовного на-

ни і Ве

і тільки. Ви považаєте себе й ото-
чуючих і, скажімо, про всяк випад-
док, прийшли до нас перевіри-
ти? Будь ласка». У Кіровограді
спроби зробити це були, але
німає не знаходиться приміщення

ІНЬ зловісної абра-
віатури СНІД покри-
ла всі п'ять насе-
лених континентів Зем-
лі і примусила від-
смакування сексуаль-
них кадрів, малюнків, розмов
перейти і до речей більш проза-
ичних. Наприклад, до порад ко-
ристуватися презервативами

пругання. Але це почуття в «ро-
мантика» швидко минає. І знову
постав питання: «Коли ж я зустрі-
ну ту жінку зможу полюбити?»

ЗАВОЙОВНИК. Сущий Кінг Конг.
По суті, не стільки коханець, скіль-
ки обманщик-колекціонер. Для
нього чуттєвість зводиться до чер-
гової «галочки» в біографії. Вони
поповнюють свою колекцію не-
втомно.

СПІВУЧАСНИК. Не переспідує
свого жертву, а падає з нею в по-
стіль. Діє своєрідно розпаблено
і безпринципно, не знає ні висо-
ких, ні глибоких переживань.

стояли за словами «чесна дівчина» (тобто незаймана) і «чесний хлопець» (тобто такий, котрий швидше запропонує діачині руку й серце, аніж диван). Однак і тут, на думку деяких, ще не все відосконалено. Ми поцікавилися ставленням двох молодих чоловіків до проституції.

Обидва замахали руками: «Собі б таких жінок не хотіли, а їм узаконити проституцію треба». Перший обгрунтував так: «Я неодружений, постійну і надійну подругу серед корисливих і пихатих сучасних жінок знайти важко, а природа свого вимагає. Тобто я повинен собі відмовляти? Був би такий будинок... Іду куди слід, знаю, що не треба витрачатися ні на квіти, ні на кіно (не грошей шкода — зусиль і часу, а дяка яка за це?). Не боїшся, що підхопиш болячку — їх же там лікарі перевірятимуть. Другий: «Тоді б і порядним дівчатам було легше. А то буває так: зустрічаються двоє, а мета в них різна: вона хоче заміж, а він, вибачте, переспати. Прямо про це бовкнути лише дурень, і лише така дуренька одразу вляжеться з ним. А більш-менш обачливий почне улашувати, щось обіцяти, а коханні признаватися. Брехати, словом. А навіщо? Хай би для фізіології був спеціальний будинок, а слова про високі почуття говорилися лише тоді, коли ті почуття справді є»...

Що ж, будинки-будинками, а наш погляд, небезпечна за свідністю гумореска в одній із прибалтійських газет про відкриття у Вільнюсі першого в Союзі РСР «будинку зустрічей» була багатьма сприйнята за чисту монету... А про так звані нічні профілакторії скажемо. За їх створення висловлюються кировоградські спеціалісти з вендиспансеру. Вхід туди — вільний, консультації й лікування — анонімні. Чим не спокусе після отієї попередньої? І підхід задумено демократичний: «Ви — наш клієнт,

але з огляду на існуючу свідомість у нас це реалізувати дуже складно. Навіть не знаємо, де можна перекупити. Хіба якийсь кооператив наробить»...

З метою збереження на здоров'я, а життя, і не лише своє, а й дітей та онуків медики закликають бути розбірливими в інтимних зв'язках. «Перш ніж зайти до ковару, попросіть партнера показати довідку, що він не інфекційний» — з такою порадою можна не спішити, пам'ятаючи про стан здоров'я нашої нації. Та й з етичного боку це не гаразд. Тому залишається найбільш безпечний і надійний спосіб — моногамія. До неї людство дійшло через мільйон років еволюції і весь мільйон літ із більшою чи меншою інтенсивністю її чомусь не дотримувалося. Але ніколи не платило за це повною нездатністю організму боротися з найпростішими хворобами, — за якою нічого, крім могили.

Мабуть, у редакціях усіх газет передаються такі листи: «Зустрічався, такі слова говорив, так запевняв у вірності, а тепер пішов до іншої, а зі мною навіть не вітається... Порадьте, що робити. Ми, звичайно, радімо, що можемо. І водночас бачимо: цим початком ще б на початку приривитися до свого об'єктивіста, а потім приблизно визначити, на які чинки він здатен».

НЕ ТАК ДАВНО пресу обійшла класифікація донжуанів, яку розробив американський письменник П. Трехтенберг. Придивіться до ваших друзів — чи немає схожості?

РОМАНТИК. Для нього кохання — містичний процес, високоемоційний злет, екзотичний, з елементами трансу. Процес, при якому чоловік і жінка постійно знаходяться у стані духовного на-

КАР'ЕРИСТ. Шукає саме глибокі й тривалі зв'язки з жінками, котрі їх не тільки кохають, а й протежують. Кар'єристи часто роблять крок і до міцнішого зв'язку. Однак після одруження вони стають мовчазними, ворожими аж до не такого вже віддаленого розриву.

ЖОНГЛЕР. Часто підтримує тривалі зв'язки, але абсолютно нестабільний і ніколи не моногамний. Своєрідний еквілібрист, що підтримує рівновагу між двома жінками, ділить час і ласки. Партнерки, як правило, знають про існування конкурентки, і такі випадки іноді закінчуються плачевно.

КІТ-БЛУКАЧ. Найбільш поширений тип. Хронічно свавільний, але парадоксально відданий під владу своєї половини і свого дому. Він найнепостійніший, але його успіх не позначається на сімейному стані.

Психологи відзначають, що подібні типи формуються найчастіше з «материних синочків», з людей честолюбних, котрі не здатні досягти успіхів на жодному іншому поприщі через відсутність здібностей або волі. Може, тому переважна частина «плейбойів» — не найбільш красені та розумники. Це ж стосується і жінок, що переходять із рук в руки, мов естафетні палички. Чули жарг: хто живе своїм розумом, а хто — і своїм прогестероном (статевий гормон).

«Будь Дон-Жуан глибоким, чи міг би він любити всіх? Чи не є це «асік» незмінне свідчення поверховості? Коротше: чи можна любити всіх — трагічно? Адже Дон-Жуан — смішний... Чи це трагічно всіх, трагедія вселюбства — виключна перевага жінок? (Знаю по собі) — Марина Цветаєва.

«Вселюбство» — не завжди свідчення порочності, хоча ступінь причетності до культури в інтимних стосунках визначається як ніде точно. «Промісками» ста-

ге, я знаю, що розстанемося тому, що йому треба їхати додому, а не тому, що покине. По-третє, він погано знає російську мову і не зможе так допікати словами, як наші... І не прийде через три роки, коли він уже давно не потрібен, з'ясувати стосунки і псувати життя»...

Можна скільки завгодно говорити, що це гидко і принизливо, і це буде правда. Ну, а зносити пияцтво, пльовки, матюки, штурхани, типові для сучасних хлопців — не приниження? А бути безплатною економкою і наложницею для чоловіка і взамін тільки чути: «Що ти за жінка, якщо м'яса для сім'ї дістати не можеш, а так розсовстїла» — не приниження? А терпіти спочатку заради майбутнього заміжжя, а потім заради збереження сім'ї, заради дітей, невміння чоловіка бути джентльменом? Адже вважаємо, абсолютна більшість наших «лицарів» не відає, що найбільше цінують їх подруги. «Жінки люблять тих чоловіків, котрі ними займаються»: Анна Ахматова. Чи не в цьому умінні секрет успіху мати-спокусників-«спортсменів» і розгадка міцної прихильності жінок до чоловіків, які не виділяються нічим, окрім здатності постійно (а не поки не набридне) приділяти жінці увагу в дрібницях?

Стають на загрозиливий у плані СНІДу шлях і люди, котрим «тепер уже все одно з ким». Після краху кохання, розчарування, аби розрадити журбу і хоч трохи скинути напругу як фізіологічну, так і психологічну... Люди, що знали справжню взаємну любов, інстинктивно шукають повторення тих почуттів. Знахідки, як правило, дуже нечасті, небагато і радості від успіхів-замінників. Герой нової повісті Ю. Полякова «Апофегей», котрий у студентські роки пропустив кризу свою кімнату півгуртожитка дізят, нарешті, покохав, але обраниця, хоч і від-

від із американського фільму «Четверо друзів» глушиє потяг до дізят відповідними розмовами, а коли відправлявся в туалет, товариш послужливо подавав йому відповідний журнал...

Втім, порнографічні видання у нас заборонені законом, а про онанізм завжди писалося, що він шкідливий, і лише недавно тон публікацій на цю тему пом'якшився.

Взагалі, якщо-таки ніяк покласти на власний здоровий глузд чи життєвий досвід, можна сягнути по допоміжні засоби інформування — якийсь та підійде. Мова, у першу чергу, про популярні видання серії «Знання». Скажімо, про факультет «Медицина» чи «Твоє здоров'я». Попри весь скептицизм певної категорії читачів щодо абетковості друкованих там істин вони все ж несуть позитивний заряд найперш своєю порівняльністю.

* * *

„НАЙБІЛЬШЕ прагнемо того, що від нас приховано, сама

варту приваблює злодія: лише да-

хто кохає те, що дозволено. Чужа

дружина впадає в око не стільки

через свої привабливі кшталти,

скільки через задрісне кохання

чоловіка; багато хто тоді вважає,

що в ній є щось таке... Привабли-

вою стає вона не тому, що цют-

лива, а через те, що її пильнує

чоловік. Страх ціниться понад

красу тіла, а заборонена розкіш

смакує більше. Дуже збуджує вже

те, що котрась зізнається: боюсь.

Йолоп, кого обурює невірність

дружини (він, у такому разі, не

знає звичаїв Риму, де Ромул і

Рем, сини Марса і Реї Сільвії, на-

родилися не без гріху матері-

весталки].

А зрештою, чого ти брав дру-

жиною красуню і хочеш мати її

цнотливою! Риси ці ніколи не

йдуть у парі. Якщо хочеш бути

мудрим, стань до дружини по-

благливым, розпогодь чоло і не

користуйся правами чоловіка.

Натомість шануй приятелів, котрих

об'єднає тобі дружина. Тоді міні-

мальними зусиллями завоюєш їх

не довір'я. Братимеш участь у

бесідах з молоддю, і чимало зар-

тих уваги речей з'явиться у твоє-

му домі, тоді як ти не втратиш

нічого».

Пропонований під фінал корот-

кий уривок з «Аморес» Овідія,

можна, вочевидь, розуміти і як

пересторогу кидатися у крайно-

щі. Тим паче — в такій делікатній

сфері.

Н. ДАНИЛЕНКО,

І. КУЦЕНКО.

ОСОБИСТЕ
ЖИТТЯ

КРИМІНАЛЬНА ХРОНІКА

З 18 по 25 вересня на території Кіровоградщини скоєно 90 злочинів. Органами внутрішніх справ розкрито лише третя частина. Нерозкритим залишилось абиство у Добровеличківському районі. Трапилося за цей час 2 зґвалтування, обидва розкриті «по гарячих слідах». З 10 грабів розкрито 6. Мали місце 2 випадки злісних хуліганств, 2 випадки вилучення наркотичних засобів. За тиждень по області трапилося 26 крадіжок приватного майна громадян і стільки ж крадіжок державного майна. У першому випадку розкрито 11 злочинів, у другому лише 4.

200 кг посівної пшениці викрадено в одному з колгоспів Новоукраїнського району. 2 тисячі карбованців з магазину у Бобринецькому районі потрапили до кишень злодіїв і 1119 карбованців з металевого ящика приймального пункту склотари у Кіровограді. Це лише кілька з тих злочинів, які мають місце насамперед через чинсь безгосподарність, халатність, байдужість. Всього на території області трапилося 26 пригод, з них 17 ДТП, в яких загинуло 10 чоловік і 10 отримали серйозні травми.

УВС обласного УВС проведена операція «Прилавок», яка виявила безліч правопорушень у торгівлі, факти крадіжок, обрахувань, незаконної продажі товарів прямо із складу, приховання дефіцитних товарів, спекуляцію міочими засобами, крупні недостачі.

ни і Венери

І тільки. Ви поважаєте себе й оточуючих і, скажімо, про всяк випадок, прийшли до нас перевіритись? Будь ласка». У Кіровограді спроби зробити це були, але ніяк не знаходиться приміщення...

ІНЬ зловісної абреації СНІД покрити всі п'ять населених континентів Землі і примусила смакування розмовних кадрів, малюнків, розмов перейти і до речей більш прозаїчних. Наприклад, до порад користуватися презервативами.

дружнина. Але це почуття в «романтика» швидко минає. І знову постає питання: «Коли ж я зустріну ту, чоту зможу полюбити!».

ЗАВОЙОВНИК. Сущий Кінг Конг. По суті, не стільки коханець, скільки обманщик-колекціонер. Для нього чуттєвість зводиться до чергової «галочки» в біографії. Вони поповнюють свою колекцію не-

СПІВУЧАСНИК. Не переспідує свою жертву, а падає з нею в постіль. Діє своєрідно, розслаблено і безприспально, не знає ні високого, ні глибокого переживання.

ють часом і вимушено. Буває ж таке невеличчя, що партнери або самі непостійні, або постійно — «не рівень». Та меркантильно, та сварлива, та брехлива... Той п'є, той грубий, той скупий... «Вселюбство» жінок навіть у таких крайніх формах, як проституція, має виправдання.

Доведена прискіпливим журналістом до кипіння, одна з кировоградських інтерв'юваток рзонула золотий ланцюжок на ший:

— Ви думаєте, я з ним тільки за це? Нічого подібного! По-перше, він не обіцяє женитися. По-дру-

говіла взаємністю, заміж за нього не пішла. Вони розійшлися і не бачилися багато років, але згадував цей чоловік її постійно часто. Ці спомини особливо допомагали йому у вимушені хвилини близькості з нелюбою дружиною...

У кримінальній хроніці почастішали повідомлення про зґвалтування, які зчиняють неповнолітні. Не остання причина тут — юнацька гіперсексуальність. Як її розряджати, щоб не йти на злочин і не бути з ким попало? Спорт, фізична праця — так. Студент-інва-

6 7

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

30 вересня 1989 р.

ДІАЛОГ
З ЧИТАЧЕМ

До педагогіки доброти

Педагогічна громадськість Кіровоградщини широко шанує свого земляка В. О. Сухомлинського, вченого-педагога, Героя Соціалістичної Праці, якому 28 вересня виповнилося 67 років. У школах, районах, містах області організовуються місячники, тижні по пропаганді його спадщини, яка набуває особливої актуальності в перебудовних умовах роботи школи.

Важливою подією в житті області стало відкриття музею-кімнати в Олександрійському педагогічному училищі, яке носить ім'я цього великого педагога сучасності.

Напередодні дня народження В. О. Сухомлинського на базі Кіровоградської області розпочав роботу Республіканський семінар заступників директорів інститутів удосконалення вчителів з навчально-методичної роботи: «Діяльність Кіровоградського обласного інституту удосконалення вчителів по впровадженню у практику роботи установ народної освіти педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського». В роботі семінару беруть участь відповідальні працівники Центрального ІУВ.

З доповідями перед учасниками семінару виступають начальник управління народної освіти обласного виконкому Б. П. Хижняк, завідувач кафедри педагогіки Кіровоградського державного педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна А. С. Бик, директор обласного інституту удосконалення вчителів, заступник вчителя УРСР М. А. Яровий.

У рамках семінару йде обмін думками за «круглим столом». У ньому беруть участь відомі в області керівники шкіл, вчителі та ветерани педагогічної праці.

Учасники семінару знайомляться з досвідом роботи установ народної освіти по використанню спадщини великого педагога, відвідують Павлиську СШ імені В. О. Сухомлинського, його педагогічно-меморіальний музей, Новоукраїнський райметодкабінет та Комишуватську СШ, Олександрійське педучилище імені В. О. Сухомлинського, дошкільний заклад колгоспу імені В. І. Леніна Знаменського району.

Наш кор.

8

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

30 вересня 1989 р.

Я так розумію...

ПОЗИЦІЯ

Багатьом відомо, що установчий з'їзд Народного Руху України, опинився в центрі уваги громадськості республіки, нашої області. Мабуть, саме цим й виправдано трохи давнє рішення учасників зборів трудових колективів області послати на цей з'їзд своїх делегатів. «Не обирали ж ми ніколи, скажімо, делегатів на з'їзд Компартії Уругваю...», — чула я обурення на адресу альтернативної групи делегатів від трудових колективів. Я до самого факту обрання такої групи поставилася спокійно. Перебудова — наша спільна справа, чому б не вникнути детальніше, які шляхи її здійснення пропонує Народний Рух? Тому й поїхала на з'їзд як посланець трудового колективу — Кіровоградського швейного об'єднання, де я працюю з 1972 року.

Я, як і багато моїх товаришів по поїзді, не відчувала себе ображеною тим, що такі делегати, як ми, залишилися поза залом. Це об'єктивно — на з'їзд нас не за-

прошували, і, думаю, будь-який з'їзд поставився принаймні з підозрою до делегатів-самозванців. Але трудові колективи послали нас слухати з'їзд з перших уст. Таку можливість нам надали — на площу перед Київським політехнічним інститутом йшла пряма радіотрансляція з усіх засідань. Слухали її не тільки ми, а усі бажали.

Хочеться бути об'єктивною. Я їхала в Київ, не знаючи точно, які враження вивезу звідти. Авторитет людей, які очолили НРУ, чомусь не дозволяв оцінювати його однозначно як націоналістичний, екстремістський. Більше того, реальні економічні, екологічні і, врешті-решт, суспільні проблеми, які поставив НРУ у своїй Програмі, виніс на з'їзд, мали свій резонанс і серед жителів нашої області. Мені сподобалися виступи на з'їзді народних депутатів В. Яворівського, В. Черняка. І в той же час я не розумію, як такі розумні люди у такий відповідальний момент перебудови

опинилися на одній хвилі з екстремістськими настроєними представниками Руху, які сміливо підняли на з'їзді бандерівський прапор і самих бандерівців представили мало, як не національних героїв? Здавалося б, один штрих. Але якщо є виправдання цьому, тоді можна виправдати будь-що!

На площі теж були свої оратори, свої агітатори. І що не сподобалося в їхніх виступах — абсолютна тенденційний підхід, упередженість щодо реальних прорахунків соціалізму, помилок партії. Тут відверто йшло нанизування лише негативних фактів. Я — комуніст з десятилітнім стажем, в партію вступала свідомо. Згодна, у нашої партії багато помилок, складний період вона переживає зараз. Але щоб так принижувати її роль у розвитку нашого суспільства... Я впевнена, це не на користь перебудови, не на користь демократії (що спільного у деще-

вих сенсацій з демократією?), не на користь усім нам.

Наше підприємство жіноче. А жінка першою на собі відчуває всю недосконалість побуту, економіки, морального клімату суспільства, бо на ній сім'я, на ній виховання дітей — це окрім роботи та громадської діяльності. Але ми не розуміємо, чому заради вирішення усіх гострих проблем сьогодні нас закликають до розколу. Хіба перебудова — не наше спільне завдання? Хіба не партія її розпочала? Чому сьогодні так звані радикальні сили перебудови протиставляють себе партії? Я думаю — це нікому не на користь. І сподіваюся, що в даній політичній обстановці на Україні амбіції не візьмуть верх. Нам сьогодні треба бути в єдності і доброзичливими. Я так розумію...

Лідія УСТЮЖАНІНА,
бригадир цеху № 4 Кіровоградського швейного об'єднання.

ВЧИТИСЯ, ЩОБ ІТИ ДАЛІ

ПОЛІТОСВІТА
МОЛОДІ

Успіх революційної перебудови у нашій країні партія пов'язує з підвищенням ролі молоді. Політичне навчання в умовах перебудови стає засобом формування і розвитку у юнаків і дівчат нового мислення, творчого, по-гос-

подарському зацікавленого ставлення до вирішення завдань прискорення соціально-економічного розвитку країни. На творче вирішення ідейно-виховних завдань спрямована й програма перебудови системи політичного навчання комсомольців і молоді області на новий навчальний рік.

Зміст і форми комсомольського політнавчання витікають із загальної соціально-політичної ситуації в місті, районі, визначаються місцевими умовами і реальними можливостями, які є в конкретних комсомольських організаціях, запитам і інтересами молоді.

Кожному членові ВЛКСМ, юнакові чи дівчині, які не є членами Спілки, але бажають навчатися в системі комсомольського політнавчання, гарантується добровільність вибору предмета і форми навчання, право особистої участі в формуванні навчальних планів, програм, проблематики курсу, виборів пропагандиста або органів колективного керівництва учбовим процесом.

Система комсомольського політнавчання є єдиною для усіх категорій юнаків і дівчат: працюючої і студентської молоді, комсомольського, ідеологічного активу, учнів технікумів, профтехучилищ. Вона організована як на окремому підприємстві, в організації чи учбовому закладі, так і за місцем проживання молоді. Комсомольці, неспілкува молодь у відповідності з «Основними напрямками перебудови системи політичного і економічного навчання трудящих» при бажанні, а також враховуючи конкретні умови, завдання, що стоять перед трудовими колективами, будуть навчатися в інших школах марксистсько-ленінської освіти трудящих.

На сучасному етапі основний зміст комсомольського політнавчання визначають актуальні проблеми революційного оновлення радянського суспільства, прискорення соціально-економічного розвитку країни, участі молоді в процесах перебудови. В новому навчальному році слухачі комсомольського політнавчання області вивчатимуть курси «Молоді про право», «Молоді про Програму КПРС», «Ідеологічна боротьба і молодь», «Техніка і людина в сучасному світі», «Молодь, мораль і культу-

ра», «Комсомол і перебудова» та інші, які допрацьовані й доповнені, виходячи з інтересів, пропозицій та запитів слухачів.

Основними формами організації навчального процесу в системі комсомольського політнавчання області на 1989/90 навчальний рік є:

ПОЛІТИЧНІ ШКОЛИ І СЕМІНАРИ

Вони будуть працювати згідно програм вищезазначених курсів, доповнених і допрацьованих з урахуванням інтересів і пропозицій слухачів, а також з проблем, самостійно визначених пропагандистами, слухачами, організаторами політнавчання. Визначальний напрямк в організації діяльності політшкол і семінарів — надання їм дискусійного, проблемно-пошукового характеру. З цієї метою в кожному місті, районі визначені базові школи й семінари. Опорними районами по реалізації цього завдання в області є місто Олександрія, Новомиргородський, Ульяновський, Гайворонський райони.

ЦЕНТРИ ПОЛІТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КОМСОМЛЬСЬКОГО ІДЕОЛОГІЧНОГО АКТИВУ

Відповідно до моделі організації комсомольського політнавчання в області вони створені при обкомі, міськкомі, райкомі, комітетах комсомолу великих пераїрних організацій з метою уяснення комсомольськими активістами основних завдань, шляхів, форм і методів ідейно-політичної роботи, набуття практичних умінь у цій справі. Навчальні курси розробляються комітетами комсомолу спільно з кабінетами політосвіти партійних комітетів. В навчальному році, що розпочинається, в області буде діяти 24 таких центри при міськкомі, райкомі комсомолу. Очолують їх перші секретері міськкомів або райкомів ЛКСМ України.

ПОЛІТИЧНІ ДИСКУСІЙНІ КЛУБИ

Діятимуть на базі підприємств, організацій, навчальних закладів, культосвітніх установ, а також при Будинку політосвіти обкому партії, міськкомі, райкомі ЛКСМ України, первинних комсомольських організаціях, за місцем проживання. У рамках республіканського експерименту по забезпеченню змісту, форм і методів роботи дискусійних політклубів в них будуть відпрацьовуватись такі підходи і програми діяльності:

— поглиблення практичної спрямованості діяльності політклубів, формування у молоді сучасного економічного мислення (дискусійні політклуби ВО «Друкмаш», Олександрійського електромеханічного заводу, Перегонівського цукроміснату, Головинівського району та інші);

— удосконалення структури дискусійних політклубів, забезпечення гнучкості, динамізму, оперативності й демократизму в їх організації і діяльності (на базі Ленінського і Петрівського райкомів комсомолу, на базі первинних організацій);

— комсомольські політклуби на базі закладів культури і медицини Маловиснівського Олександрійського районів;

— створення банків ідей та вивчення соціально значимих ситуацій на базі політклубів Будинку політосвіти обкому партії, Устинівської районної бібліотеки;

— розвиток дискусійно-полемічного характеру роботи політклубів, які працюють на базі комсомольських організацій.

ПАРТІЙНО-КОМСОМЛЬСЬКІ ПОЛІТШКОЛИ

Створені в колективах, де працює невелика кількість комуністів і комсомольців. В основі навчального процесу покладені курси, рекомендовані ЦК КПРС і ЦК ВЛКСМ, проблеми і теми, самостійно визначені пропагандистами й слухачами. Навчальні програми включають також різні аспекти життя і діяльності молоді, ВЛКСМ.

ІНШІ ФОРМИ КОМСОМЛЬСЬКОГО ПОЛІТНАВЧАННЯ

В нинішньому навчальному році в області працюватимуть цільові політсемінари, політичні клуби і курси для працюючої молоді, які створені з метою оперативного роз'яснення комсомольцям і молоді важливих рішень партії, Радянської держави і комсомолу, проблеми політичного і соціально-економічного життя країни.

Головна мета комсомольського політнавчання в новому навчальному році — розвиток соціально-політичної активності молоді на основі задоволення її духовних потреб і інтересів, підвищення рівня політичної культури, зорієнтування юнаків і дівчат на реальні дії по вирішенню політичних і соціально-економічних проблем, спанування ними основ аналізу з позицій марксистсько-ленінського процесу, що відбувається в суспільстві, зорієнтування в потоці непростой ідеологічної інформації.

В. КАЖАНОВ,
консультант Будинку політосвіти обкому
Компартії України.

ПІОНЕРСЬКИЙ ФОНД

У Іванківській неповній середній школі давно мріяли створити свій піонерський фонд. Ініціаторами цієї цікавої справи були піонервожата школи Ольга Василівна Куделя та колишня голова ради дружини Люба Габер. Їх підтримали піонери.

І от у Долинський банк почали перераховувати гроші, зароблені дітьми в місцевому колгоспі «Шлях до комунізму». Піонери збирали помідори, капуста, чистили кукурудзу. Влітку вони вже придбали на свої гроші путівки в Батумі. Поїхали туди найактивніші, найстаранніші. На зборі дружини дітлахи самі складали списки учасників поїздки.

Цієї осені піонери теж будуть працювати в колгоспі. Хочуть заробити гроші на поїздку в Ленінград під час зимових канікул.

Доглядають вони і свою кролеферму. На майбутнє планують на тій фермі поселити і поросат.

Наш кор.

ГОСПОДАРКА КАФЕТЕРИЮ

Останнім часом у двері магазину «Українська ковбаса» все більше заходить молодь. Зайшли і ми. Кафетерія займає майже півмагазину. Перегородки із чударнацького в'язання манраме, сучасний інтер'єр, своєрідні наробовані світильники і неповторний запах мари. А яку тут готують каву! Господарює у кафетерії комсомолка Рита Киянець. Опрім чаю та мари вона запропонує вам різні соми, серед них і зовсім незвичайні — із ілювіи та глуду. А хто бажає підобірати ґрунтовніше, тому подасть бутерброди з ковбасою, салати із свіжих овочів, сосиски... Для ласунів тут мають мигдаль у цукрі, ізіом, тістечка.

У торгівлі Рита Киянець працює вже шість років, а в кафетерії — два (з дня його створення). Прикрасила на свій смак вітрину, сама смажить та перемелює каву, готує бутерброди, прибирає...

У нашому магазині люди згуртовані, працелюбні, чуйні, — говорить Рита. — Працюємо на повному взаємодовірі. Мені більше до аподоби продавати каву аніж новбасу, можливо тому, що в кафетерії спілкуюся з молоддю. До речі, серед клієнтів є люди різного віку: школярі, яких ще не видно із-за прилавку, є сімдесятип'ятирічна бабуся.

М. ЛИТВИНОВ.
Фото В. ГРИБА.

ДО 17 І СТАРШІ

Зошит— на вагу золота

У редакцію надійшов лист від жителя села Турія Новоміргородського району. «Хочемо, щоб ви дали нам відповідь: чому нема ніде в магазинах тоненьких зошитів? Та й на тогасті не розженешся. Дітям не тільки в школі, а й в дитсадок потрібні зошити. Та й у школах дають потрошку».

Цей лист ми попросили прокоментувати заступника начальника управління торгівлею обласним комсомолом Тамару Іванівну ГРИНЧЕНКО:

— Так, у місті справді викава ажіотаж навколо шкільних зошитів. Але ми вчасно зорієнтувалися. Зв'язались із управлінням народної освіти і разом вирішили давати зошити на школи, щоб забезпечити в першу чергу школярів. Пізніше нам надіслали телеграми Міністерства торгівлі УРСР і СРСР про аналогічне рішення. Чому такі? Я сама розмовляла з деякими покупцями, які брали по 2—3 сотні зошитів (кілька разів стають в чергу) запитувала, для чого вони це роблять. «Згодяться!» — така приблизно відповідь. Зошити скуповували й прийжджі. Тож вважаю, що рішення віддавати їх на школи було правильним. До речі, зараз у «Дитячому світі» є запас зошитів. Школи чомусь не спішають їх забирати.

До нас звертаються й дитсадики — теж потрібні зошити. Ім так само видається певна кількість. Питають і пенсіонери, на листках із зошитів вони пишуть листи. Але ж для цього існує папір, який є у вільному продажу.

— Тамаро Іванівно, а яка норма на школярів?

— Сотня зошитів на рік. Але зараз це тільки початок наванчання, тож ми даємо менше. Але до весни, я думаю, учні матимуть сто зошитів.

«БАНДА» З ТРУБОЮ І КЛАРНЕТОМ

— Не положено, вас у списках немає, — так зустріли хлопців з музичного училища у гуртожитку в перші дні вересня, коли вони, прибувши на навчання, пішли туди влаштуватися.

— У цьому році в гуртожитку житимуть тільки дівчата, — пояснив заступник директора з господарчих питань Анатолій Петрович Пиріг. — Тільки 24 місця для хлопців, поселимо тих, у кого аажке сімейне становище. Списки вже складено.

Хлопців, звичайно ж, це обурило. І вони почали шукати правди.

— Як це так, гуртожиток лише для дівчат, ми ж там працювали, троянди садили.

— Нас навіть по паспорту неохоче пускають, а як вийшов на другий поверх, то ледве не з міліцією витурюють з гуртожитку.

— Нам доводиться ночувати хто де, навіть в училищі. Про яке навчання може йти мова?

— Ми ходили в юридичну консультацію, нам там сказали, що адміністрація повинна потурбуватися про нас — якщо немає місць в нашому гуртожитку, хай поселять в будь-який інший.

Говорили вони схвильовано, часто перебивали один одного, тут же закликаючи до порядку: «Хай хтось один знає!».

Ще більш напружено проходила розмова в кабінеті директора училища Юрія Васильовича Любимича. Зайшла я до нього в надії, що конфлікт цей лише непорозуміння, врешті-решт все стане на свої місця.

— А, так вони до вас ходили, а ви питали у них, чи зверталися вони до директора, — запитанням на запитання відповів Юрій Васильович Любимич. — А прізвища ви їхні записали?

Знаюся суворому директорові, що прізвищ від хлопців не вимагала, не називати їх — це право самих студентів. Інша справа, якби вони надіслали анонімку, а то ж прийшли самі.

— У мене справді немає місць для хлопців у гуртожитку. 24 було на першому поверсі, вони зайняті, — пояснив Юрій Васильович.

Виявляється, що ще весною адміністрація училища вирішила не селити хлопців у гуртожиток. Найбільше їх на духовому відділенні, на інших — одиниці. Директор передав справи з гуртожитком завідувачим відділеннями. Вони формували списки на поселення, вони мали попередити всіх, хто туди не потрапив, що цього навчального року вони в гуртожиток поселені не будуть. Але вийшло так, що хлопцям з духового відділення сказали загалом: не будуть поселені ті, які погано себе вели. Кожен зрозумів це по-своєму: якщо мені конкретно не сказали, що я вчинив те-то і те-то і за це не буду поселений, значить маю право на місце в гуртожитку. Лише одного першкурсника поселено в гуртожиток і то лише через сімейні обставини.

— Зрозумійте мене, — каже Ю. В. Любимич, — я не хочу відповідати в суді за звальтування. У нас гуртожиток побудований неправильно. Уявіть собі великий хол, від нього двері чотирьох кімнат. Так скрізь. Там скова-тисся, раз плюнуть. Нам набридло виймати хлопців з діачахих ліжок. До того ж, за санітарними нормами в кімнаті повинні жити двоє, у нас же по троє мешканців було (12 років так жили). А ще ж треба поставити інструмен-

ти, не забувайте, що вони студентам просто необхідні.

Там, добре, звичайно, що дівчата матимуть інструменти, що житимуть просторіше. Але все це зроблено адміністративним шляхом за рахунок чоловічої частини студентів. Директор цього і не приховує: «Якщо комусь ми робимо краще, то ясно, що когось іншого об'ємуюмо». Звичайно, хлопців з духового відділення, мабуть, було за що й не поселити. Меблі за рік потрошили, люстри побили, пляшку з-під горілки в одній кімнаті знайшли, в іншій попільничку із недопалками... Але, мабуть, треба було конкретніше зловити когось за руку на порушенні дисципліни і попередити: «Ось за це ти поселений в гуртожиток не будеш».

— Та ви знаєте, що у нас там твориться, — каже заступник директора по учбовій частині Олександр Миколайович Чумаченко, — якби ми так робили, то за тиждень можна всіх по-виганяти і продовжувати суворо.

— Ти пам'ятаєш, Толя (ім'я змінено — С.О.), як я в тебе в шафі брудну білизну знайшов разом із рибкою сушеною? А корочок від пляшки з горілкою?

— А я тебе, Петренко, (прізвище змінено — С.О.) для чого останній раз викликав? — продовжує директор.

— Пива випив.

— А, ти ще й в гуртожитку живеш, а я не знав. Ну, більше ти там жити не будеш.

— Це ж банда, — каже О. М. Чумаченко.

Така приблизно розмова (наведа лише її невеличкий фрагмент), тільки із справжніми іменами і прізвищами відбувалася в кабінеті директора.

І я зрозуміла, що дирекція, якась частина педагогів (не буду казати про всіх, бо, наприклад, керівник духового оркестру М. М. Каленський, по-моєму дотримується трохи іншої позиції) і студенти духового відділення, як дві антагоністичні держави. Вони не тільки не мають спільної мови, а й не намагаються її шукати. Чого варті тільки такі моменти:

Директор: — Я знаю, що ви там самосуд чинили, били когось...

Хлопці: — Ну, вчили одного... Прокрався.

Д.: — А чого ж ви до мене не прийшли?

Х.: — Що, доносити?

Д.: — Ну, нічого, я все одно дізнаюся. Я не хочу в суд через вас потрапити.

Отан і живуть два табори, один і другий за своїми законами. І кожен вважає закони своїми сторонами єдино правильними. Мене вразили тоні, на яких проходила розмова в кабінеті директора. Шановні педагоги зривались на крик, на постійні звинувачення. Хлопці теж доводили свою правоту непереконливо, все заперечували.

— Та цей Коля, інакше не може. Він тільки що йому сказав, гарикає «Що танцює?» — і показує як це робити Коля.

Я вірю педагогам училища, що нелегіо їм із своїми дітьми. І кожен вважає закони своїми сторонами єдино правильними. Мене вразили тоні, на яких проходила розмова в кабінеті директора. Шановні педагоги зривались на крик, на постійні звинувачення. Хлопці теж доводили свою правоту непереконливо, все заперечували.

В училищі маса проблем. Три квадратних метри на людину, це при тому, що тут багато занять індивідуальні. Але крім квадратних метрів мені здається в училищі не вистачає пова-

ги до кожного учня як до особистості, або хоча б особистості потенційної. Не думаю, що це біда лише музичного училища, це біда нашої педагогіки і суспільства загалом. Бачити в учневі правопорушника, підозрювати його в чомусь — всі вони однакові — так, на жаль, мислить багато хто з вчителів. І тим більше загострюється ця проблема, коли діти трохи підростають, стають 17—19-річними. Спробуйте-но, їм довести, що випити пива — це неперевіршений гріх, а горілка на дні народження одного курсника взагалі злочин, а попільничка з недопалками просто святотатство. Назряд чи й допоможуть тут розповіді педагогів про те, які ми хорошими студентами були вони, як тяжко їм доводилось, як вони вчилися і утримували сім'ю.

Не беруся аналізувати ситуацію з гуртожитком. Тим більше, що вирішили все так: хлопці дізнаються, де є вільні місця в інших гуртожитках, а директор згодився написати листа з проханням поселити їх там. Але певна, що все це можна було зробити спокійніше, розсудливіше, щоб мати мінімум ображених.

Не буду згадувати тут Сухомлинського з його думками про вплив позитивних емоцій на виховання. Знаю лише, що коли мій ледве дворічний син зробить якусь шкоду і на нього насявряється, він плакатиме доти, доки йому не скажеш: «Правда ж ти зробив це не навмисне, і ти більше не будеш? Ну, не плач, ти ж гарний хлопчик!». Навіть йому хочеться, щоб його поважали, відчували як особистість. А що ж говорити про «хлопчиків», якому 19, скажімо, років? Не закликаю до всепрощення. Але як вам подобається таке: педагог, наставник, прийшов у гуртожиток і риється у шафі студента, заглядає під ліжко, перевертає брудну білизну. Чи не ефективний метод виховання? Мені здається, що культурний педагог навіть посоромився б про таке й думати! І тим вчитель ніяк не привчить учня до акуратності, лише втратить рештки свого авторитету в його очах. А якщо додати ще й молоді апетити і зати-тість, то може стати ледве не ворогом. Так, учень чи студент неакуратний, недисциплінований. Та чи можна виховати дисципліну при нищенням гідності?

Як страшно криво наводять в музичному таний приклад: хтось Н зайшов у кімнату до дівчини (залишивши документ на вахті, правда, жестом неповажливим), а коли загосп відімкнув (у нього що, є ключі від кімнат?) двері і поцікавився, що Н там робить, той виставив його за двері, мовляв, хто ти таний і яке ти маєш право заходити. А я не дивуюсь тому Н. Бо знаю, як делі комеданти і загоспи уміють бунзально топтати достоїнство студента. Янось доводилось писати про гуртожиток технікуму, де комеданти мав ключі від усіх кімнат, і міг заходити туди коли йому заманеться. Мають бути якісь рамки, яніє межа, за яку тобі сторонній, будь ти таний педагог, що бажає лише добре — зась. Інакше ні про яке виховання не може бути й мови. Жаль, що цього не розуміють делі педагоги.

А знайшовши спільну мову, без взаємних дорікань, вчителі і студенти музичного училища можуть зробити багато корисного: обладнати той же гуртожитський підвал під спортивну кімнату, перетворити буфет у кав'ярню з кавою, музикою. Але зараз є лише взаємні докори.

С. ОРЕЛ.

9

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

30 вересня 1989 р.

НА РІЗНІ ТЕМИ

«ПИШІТЬ ПРО СНІГОВУ ЛЮДИНУ»

Таке прохання висловили учні Іванівської неоповної середньої школи Долинського району. «А якщо організуєте ще й експедицію, то нас можете записувати до складу її відразу ж», — піджартувували хлопці.

Обговорення газети «Молодий комунар» пройшло весело. Інакше й не скажеш. Хлопці й дівчата говорили по суті, про що їм хотілося б читати в обласній молодіжці. Але тут же відпускали «шпильки» одне одному, підказуючи кумедні теми. Ті, хто до канікул були семикласниками, уже стали дев'ятикласниками і самі підтримують над своїм довірливим становищем. А старших, як відомо, треба слухати. Отож вони пропонують друкувати для них побільше криміналістики, невеличкі фантастичні оповідання, відводити більше місця спортивній тематіці. Дівчата хочуть прочитати щось про Юрія Шатунова, розгорнути дискусію про те, чи обов'язкова шкільна форма. «А не друкуються у газеті можна? Он наш Віктор Юрків гумореску написав. Ох і напише...». Просили ще частіше друкувати всякі кулінарні рецепти, поради юним майстрам і рукодільницям, бо, звісно, літератури на такі теми обмаль. А от про секрети фокусів нас ще ніхто не просив розповісти. Іванівські школярі вперше. Тому для них і для інших бажаних об'єктів, що з Нового року відкриємо нову рубрику, де будемо розказувати, як оволодіти деякими секретами фокусів. Навіть з «репертуару» графа Каліостро.

Наш кор.

10

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

30 вересня 1989 р.

Звинувачувальний висновок

1. Справи — у прокурора

Серед слідчих побутує такий жарт. На запитання як справи, відповідають: справи у прокурора. Людям стороннім незрозуміло, що означає він реальну ситуацію. Коли завершується слідство, встановлені всі обставини, допитані свідки і підозрювані, зібрані всі документи й матеріали, слідчий пише звинувачувальний висновок і передає справу у прокуратуру. Якщо, познайомившись з нею, у прокурора не виникає сумнівів, справа направляється в суд. У протилежному випадку матеріал повертається з відповідною резолюцією. Повернути справу на дослідження може й суд. Між іншим сьогодні така практика дуже популярна. Перестраховуючись у нових умовах, суди ставлять під сумнів чимало доказів слідства. Нарешті про це почали говорити вголос. Насамперед прокурори, але до їх голосу далеко не завжди прислухаються, тому, що до прокурорського нагляду у нас побутує ставлення обвинувачувальне.

Перепошую читачів, що так детально торкаюся деяких подробиць правоохоронної справи, але, запевняю, до цієї статті вони мають найпряміше відношення.

Звинувачувальний висновок пише слідчий. Вже з цього видно, яке значення має його особа. Від професіоналізму, чесності, енергії, розуму слідчого багато що залежить.

Якось знайомий експерт-криміналіст жартував, ного в оперативній групі вважаю головним.

— Як кого? — в мій уяві тут же виник образ відчайдушного детектива з Петровки, 38, щоправда, не без впливу Юліана Семенова. Звичайно, співробітника карного розшуку.

Експерт поблажливо всміхнувся. Навіть при всій повазі до смислів з карного розшуку, головним в оперативній групі був, є і залишиться слідчий.

Ну, стосовно того, чи завжди залишатиметься головним слідчий, говорити нічого не буду. А ось чому поставилася до слів експерта скептично, спробую пояснити. По ідеї слідчий найголовніша людина у розслідуванні злочину, а насправді... Насправді ситуація складається так, що сьогодні слідчий лише фіксує злочини, а не розкриває їх. Про це говорять і співробітники міліції, називаючи слідчих бухгалтерами, що мають справу з папірцями. Гірка правда. Але звинувачувати в цьому слідчих безпідставно. Номінально слідчий незалежна людина, він може самостійно вирішувати багато питань, але насправді слідчий залежить від прокурора, суддів, що можуть одним розчерком пера перекреслити його роботу. Зайве говорити, в якій мірі слідчий залежить від начальника міліції. Нехай лише спробує йому не потрафити, відразу впаде у немилість. А це ніяк не сприяє нормальній атмосфері і плідній роботі слідчих. Ставиться питання про необхідність виводу і прокурорського (у прокуратурі теж є слідство, яке займається безпечними злочинами, але дані замітки про слідчий відділ міліції) і міліцейського слідства в окреме відомство, але далі розмов справа не рухається. Не так це легко зробити при нашій вбогості, але робити щось треба. Тому що злочинність росте, а рівень слідчої роботи падає. На моє запитання чому так, начальник слідчого відділу УВС обласного полковник А. К. Сасимов порадив познайомитися ближче з роботою одного із слідчих відділень райвідділів: «І тоді ніяких допоміжних запитань ставити не будете, запевняю вас», — сказав Анатолій Костянтинович. — У нас, наприклад, тільки по Кіровоському району 500 справ у дії, а слідчих там 12. Можуть 12 слідчих одночасно вести 500 справ і хвалитися високим показником розкриття!».

2. Протистояння

У Ленінському РВВС картина трохи краща. На 11 слідчих тут 200 справ. Багато це чи мало? На мою думку багато. Треба враховувати й те, що справи надходять нерівномірно. Іноді слідчий веде по 30—40 справ на місяць. На багатьох кращі справи у будь-якому іншому районі області. Наприклад, у Новоукраїнці, де 4 слідчих, здається, більш як на 60 тисяч населення і де сьогодні спостерігається просто-таки злет тяжких злочинів. Пригадаймо недавнє звіряче вбивство матері і дочки — пенсіонерок, про що писалося у «Кримінальній хроніці» «МК». З тими можливостями, які має сьогодні міліція для боротьби із злочинним елементом, важко говорити про успішне протистояння йому. І якщо Світловодськ сьогодні дещо вирізняється позитивністю ситуації, то це не вселяє оптимізму на загальному фоні оперативної обстановки. Воістину слухна думка міністра внутрішніх справ В. В. Бакатіна про те, що дешева міліція дорого коштує. Гласність дала можливість зазирнути до міліцейських кабінетів так би мовити не в урочний час, побачити, що тут відбувається. Ми так захопилися цим «зазиранням», що навипередки почали вишукувати «жарені» факти. Благо, за зачиненими дверима райвідділів, куди без перепустки чи виклику — зась, таких фактів вистачало. Та й зараз, переконана, вистачає. Однак, за негативами ми забули подивитися на інше, хоча б на те, в яких умовах працює наша міліція. Якось у Ленінському РВВС мені розповіли про такий випадок. Житель однієї африканської (я підкреслюю, мова йде не про високорозвинені країни!) країни, побачивши, що слідчий користується звичайнісінькою авторучкою, здивувався: «Ви завжди так робите? У нас для цього електронний секретар існує» (!).

О, наївний іноземцю, чи й тебе попереджали слідчі, як мене Володимир Гончар: обережно, стільце ламається. (Не тому слідчі не завжди пропонують громадянам присісти. Чи це вже означає елементарну культуру слідчого?)

Теж мені проблему знайшли, полтавський стілець, зауважували мені в УВС обласного. Можливо й не проблема, але такі ось дрібниці, як ламані стільці, необхідність слідчим іноді самим купувати папір і конверти, відсутність решіток у кабінетах слідчих (влітку через відчинене вікно затриманому неважко втекти, варто лише слідчому відвести погляд, а він трапляється й голови не підніме через писанину — така реальність) висвітлюють просто-таки жабокрайню ситуацію слідства у Ленінському РВВС. А тут між іншим стоїть ще найгірше!

3. Діалоги в райвідділі

Начальник Ленінського РВВС М. Я. Швець вважає, що слідство бездіє у боротьбі із злочинністю. Як професіоналі, слідчі до цієї боротьби просто не готові. Нічого не узагальнюючи, начальник міліції вважає, що слідчі Ленінського РВВС хороші виконавці і ніяк не аналітики, що можуть на високому професійному рівні розкрити злочин.

Зізнаюсь, мене слова начальника міліції дещо спантеличили. І не лише мене. Присутній при розмові замполіт Ленінського РВВС В. В. Поліщук, як мені здалося, теж не чекав емоційної тиради начальника і спробував внести корективи, мовляв, слідство зовсім не винне, що опинилося в подібному становищі. Важко працювати слідчим. Треба змінювати штатний розклад. І все-таки, майор Швець переконував в іншому: нехай слідчі не 20, а 2 справи в місяць розглядають, рівень їхньої роботи залишиться тим же.

4. 50 копійок мінус фунт лиха

Маючи на увазі невисокий професійний рівень слідства, Микола Якович дещо перебільшував, хоч цілком і повністю ставити під сумнів його слова не доводиться. Скоріше треба

ДЕЩО ПРО ПРОБЛЕМИ СЛІДСТВА

мати на увазі всю міліцейську практику. Не хочу стверджувати, що професіоналізм тут знизився, він скоріше залишився на тому ж рівні, що й раніше, а життя не стоїть на місці. Ентузіазм же, готовність пам'ятати про обов'язок, коли поряд про нього не дуже пам'ятають інші, коли розгільдяство, пряме потурання негативним явищам суспільства, байдужість з боку відповідальних осіб — в міліцейському середовищі, на жаль, не завжди присутні. Зокрема, у слідчих. Як свідчить кримінальна хроніка, кількість крадіжок державного майна за останній час удвоїлась і утроїлась. Крадуть там, де погано лежить, як відомо. В такій же мірі збільшилась кількість крадіжок приватного майна громадян. Нерідко в цьому повинні самі жертви. Слідчий задихається від кількості справ, які йому доводиться вести одночасно. Слова Миколи Яковича Швеця про 2 справи на місяць — це, звичайно, елемент фантастики. Наведу маленький приклад. Слідчий Ленінського РВВС Валентина Пономєренко за один день порушила 9 кримінальних справ, 5 з них по викраденню мотоциклів від прохідної заводу «Червона зірка». На прохання слідчого і з метою попередження звертаюся до читачів «Молодого комунара». Це вже не перший раз саме цієї крадіжки автотранспорт. І не дивлячись на це, власники мотоциклів продовжують залишати їх без нагляду, хоча в 15 метрах звідси стоянка, де треба заплатити 50 копійок. Чи то грошей робітникам шкода, чи якась інша логіка переважає, але своєю безтурботністю, халатністю вони вносять певний негативний елемент в роботу слідства, що й без того не радує блискучими результатами.

5. Арифметика слідчого Черненко

— Як ви ставитеся до математики? — запитав мене слідчий Володимир Черненко.

— Віддаю перевагу перевірки алгебри гармонією.

— Зрозуміло, тоді послухайте лекцію з арифметики. На закінчення справи мені відводиться 2 місяці. Раз на тиждень я чергую в оперативній групі. Після чергування повинен відпочити. Вважай 2 доби випадка. Щопонеділка після сніжку на нарадах, потім штурмує різні інстанції, роздобуваючи численні довідки. У нас же й цього зробити при мінімумі затрати сил не можна. Іноді по 2 години в приймальнях якихось інвентарію марудять. Одним словом, я підрахував: працювати, займатися тим, що ви називаєте вдосконаленням своєї професійної майстерності, я можу не більше двох днів на тиждень. А в мене сорок справ у виробництві. Може я за 2 місяці провести розслідування так, щоб комар носа не підточив?

— Це питання риторичне? — Майже. Образливо, що в наше становище ніхто увійти не хоче. Справа на справу не схожа. Іноді скільки треба витратити енергії, щоб розговорити людину.

Можливо й не зовсім справедливо, ніби ніхто у проблеми слідства не виникає. На колегіях УВС, різних брифінгах, нарадах, проблемам слідства чимало уваги приділяється. Але поки що далі балаканини справа не рухається. Перевантаженість, ненормований робочий день, погана технічна оснащеність приводять до того, що слідчі знижують моральні вимоги до себе. Гору, мовляв, не перевернути, то що мені більше всіх треба!

Що треба зробити, щоб змінити становище у слідчих органах, адже неблагополуччя тут, не вигадка розпаленої уяви журналістики. Не мені судити про кардинальні рішення, що носять державний характер. Але слід прислухатися до думок тих, хто говорить про штатний розклад. Я далеко від думки, що збільшена кількість слідчих відразу покращить якість розслідування. І все-таки, давайте замислимося над арифметикою слідчого Черненкова.

Валентина ЛЕВЧЕНКО.

Під віхолю днів модна у цьому році в НДР жіноча зачіска «сітілайн» небаром заховається під вишуканими шляпками, неметливими шапочками, теплим беретом наступаючого сезону. Але ще є час... поради пожежним сонячним дням і звернути на себе увагу навколишніх, з'явившись у новому ракурсі, підкресливши індивідуальні чудові риси.

Фото АДН — ТАРС.

На знімку: екстравагантний варіант зачіски «сітілайн». В її основі — акуратно виконана стрижка, яка дозволяє укласти волосся найоригінальніше для конкретної особи.

Фото АДН — ТАРС.

3 2 по 8 жовтня

понеділок

2 ЖОВТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Футбольний огляд. 9.05 — «Неділний день у пеналі». Художній фільм. 10.40 — «Ранок туманний». Фільм-концерт. 11.25 — «Пори року. Версень». 15.35 — Музика міста. 16.05 — Документальні фільми «Закон збереження». «Мислення без інерції». 16.50 — Мультфільм. 17.00 — Дитяча година. 3 уроком французької мови. 18.00 — Ми і економіка. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Прем'єра мультфільмів для дорослих. 19.10 — Прем'єра документального телефільму «Перед мікрофоном Юрій Левітан». 19.45 — Народні мелодії. 20.00 — Актуальне інтерв'ю. 20.20 — Концерт. 21.00 — «Час». 21.40 — За оперативними зведеннями. МВС СРСР. Повідомляє. 21.50 — «Мандрівники». Художній фільм. Вперше. 23.30 — Сьогодні у світі. 23.45 — «Час пізнати й полюбити Русь». 0.15 — «Небезпечний поворот». Телефільм. 1 серія. 1.25 — Новини. 1.30 — Кіноафіша. 2.30 — «І жартів, і всерйоз». Кіноконцерт.

УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Грають юні музиканти. 17.10 — Науково-популярний фільм «Правила для всіх». 17.25 — Другий Всесоюзний фестиваль телепрограм, присвячений 45-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. «Живу і пам'ятаю». 18.00 — Музичний фільм «Мелодії сонячного краю». 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Мультфільм. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Час рішення — час дій. 20.00 — Ліричні мелодії. 20.15 — Теленіж. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Все про кіно. 23.05 — Вечірній вісник.

КОМПЛЕКС ЧУЖОГО ПОЛЯ?

Перед останнім витизним турне «Зірки» серця болілиників були сповнені надії, що наші команди властиві, нарешті, подолати комплекс чужого поля, який чомусь з'явився у другому колі. Проте, лише в матчі з «Кременем» їм вдалося відвоювати очко (слабка віха після поразки на своєму полі у першому колі—0:1). Два наступні поєдинки — з «Ворсклою» та «Нафтовиком» — програли (0:2 та 0:1 відповідно).

Приймаються поєдинки з полтавчанами та охтирцями в першому колі Обидва воєни завершені, внісши — 2:2. Та якщо з «Ворсклою» матч був напруженим, бойовим і підсумок виглядав цілком логічним, то гра з «Нафтовиком» відверто здивувала. Маючи беззаперечну перевагу, кіровоградці поділили м'яча, без настрою і ледь врятували матч. Думалося: з Охтирки привеземо принаймні очко. Однак сусід по турнірній таблиці старанно використав фактор свого поля і, забивши дев'ять м'ячів, залишив наших на 15-му рядку турнірної таблиці.

Вудемо відвертими: не серцеви на таблиці цікавить справу, переважний загальний більший. Загострилась боротьба за перше місце. Хто: «Волинь» чи «Буковина»? У луганців футболістів шанси кращі. На жаль, лише в другому колі скаменувалися володарі ворошинов-

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — Навчальна програма. «Ведмежатка». Науково-популярний фільм із циклу «Пригоди ведмежатки Ніди». 8.35, 9.35 — Література. 9 кл. Класицизм у російській літературі. 9.05 — Італійська мова. 10.05 — Наш сад. 10.35, 11.35 — Історія. 6 кл. Культура стародавнього Єгипту. 11.05 — Новини. 12.05 — «Кілька інтерв'ю з особистих питань». Художній фільм з субтитрами. 13.40 — «Усть-лімський акварелі». Документальний телефільм. 14.00 — Новини. 14.10 — Народні мелодії. 17.00 — Контакт. 17.10 — Служу Радянському Союзу! 18.10 — В.А. Моцарт. Симфонія № 34 до мажору. 18.35 — Про час і про себе. М. Ісаковський. 19.00 — На сесії Верховної Ради СРСР. У перерві — 20.00 — Вечірня казка.

вівторок

3 ЖОВТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Прем'єра художнього телефільму «Політ сокола». 1 серія. 9.45 — «Флейта». Документальний телефільм. 10.15 — Грає ансамбль гагаузької народної музики «Дюоз Ава». 10.45 — «Перед мікрофоном Юрій Левітан». Документальний телефільм. 11.20 — Дитяча година. 3 уроком французької мови. 12.20 — Це було... було... 15.35 — Концерт ансамблю «Подолання». Хмельницької обласної філармонії. 16.05 — Прем'єра документального телефільму «Не задріть». Про кооперацію «Будівельники». 16.40 — «В країні невивчених уроків». Мультфільм. 17.00 — «Агро». Тележурнал. 17.30 — Документальні фільми «Пошук істини». «Сибір на екрані». «Кіножурнал». 18.00 — Здрастуй, музико! 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — «За кам'яною стіною». «Будні начальника дитячої колонії». Документальний телефільм. 19.50 — Прем'єра художнього телефільму «Політ сокола». 1 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Актуальне інтерв'ю. 21.50 — Сходинами. 23.20 — Сьогодні у світі. 23.35 — Ділові особи. «Живу я тут». 0.15 — «Небезпечний поворот». Телефільм. 2 серія. 1.15 — Новини. 1.20 — Спортивна програма. 2.00 — Пісні на вірші Сергія Острового.

УТ

9.00 — Новини. 9.25 — Доброго вам здоров'я. 10.05 — Художній фільм «Прошвай, шпана замоскворецька». 11.40 — Шкільний екран. 12.15 — Новини. 12.30 — Все про кіно. 16.30 — Новини. 16.45 — Для дітей. «Веселка». (Кіровоград). 17.15 — Обговорюємо «Проект Закону УРСР про мови в Україні» СРСР. 18.00 — Другий Всесоюзний фестиваль телепрограм, присвячений 45-річчю

Перемоги у Великій Вітчизняній війні. 18.30 — Грають юні музиканти. Дитячий духовий оркестр Суботцівського Будинку культури Знамянського району. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — До 50-річчя возз'єднання Західної України з Українською РСР у складі СРСР. 17.45 — Сьомий концерт. 18.00 — День за днем». (Кіровоград). 18.15 — «Об'єктив розповідає». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Співає С. Захаров. 20.15 — Усім миром. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — А. Ставничий. Е. Березняк. «В травні 42-го». 23.10 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — Навчальна програма. «Нові пригоди Ніди». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.45 — Світ, що нас оточує. 1 кл. Всі професії потрібні. 8.55 — Французька мова. 1 рік навчання. 9.25 — «Джунгарський тригтон». Науково-популярний фільм. 10.05 — Французька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Музика. 6 кл. М. Римський-Корсаков. «Билина про Садко». 11.05 — Новини. 12.05 — «Люди і дельфіни». Художній телефільм. Фільм 1. 13.10 — Документальні телефільми «Автопортрет». «Нас зустрічає дитячий садок». 13.30 — Ритмічна гімнастика. 14.00 — Новини. 14.10 — К. Воробіов. «Доля і книги». 17.00 — Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму «Люди і дельфіни». Художній телефільм. Фільм 1. 18.15 — «Враження, фанти, думки». Документальний фільм. 18.50 — Мультфільм. 19.00 — На сесії Верховної Ради СРСР. У перерві — 20.00 — Вечірня казка

середа

4 ЖОВТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Прем'єра художнього телефільму «Політ сокола». 2 серія. 9.40 — Здрастуй, музико! 10.25 — «Навіколо світу». Альманах. 11.15 — Сходинами. 15.35 — Музична скарбниця. Г. Берліоз. «Фантастична симфонія». 16.35 — Документальні фільми. 17.15 — Прикмети фестивалю. Про III Всесоюзний фестиваль народної творчості. 17.45 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — «За кам'яною стіною». Будні вихованців дитячої колонії. Прем'єра документального телефільму. 19.50 — Прем'єра художнього телефільму «Політ сокола». 2 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Концерт Х. Іглесіаса у Палаці спорту Центрального стадіону ім. В. І. Леніна. 23.10 — Сьогодні у світі. 23.25 — «Фіалки по сходах, або Портрет майстра». 0.25 — «Небезпечний поворот». Телефільм. 3 серія. 1.35 — Новини. 1.40 — «Міюзін Саміт» — на «Музичному рингу». Міжнародна програма.

УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Концерт Великого дитячого хору Українського телебачення і радіо. 10.15 — Другий Всесоюзний фестиваль теле-

ФУТБОЛ

градці і тепер, певно, кусають лікті від запізнілого спурту — очки їм ніби даються напроуд легко забивають багато (найбільше серед усіх). Та розтриньканих на старті очок не повернеш.

А що коїться вишу турнірної таблиці? Ще недавно затіканий як через свою біду гру, так і скромний очковий багаж, павлоградський «Шахтар» потужно провів останні матчі і тепер розгублено-маріупольському «Новатору» буде нелегко...

Наступний тур для «Зірки» — 3 жовтня. Її приймає черкаський «Дніпро». Чемпіонат для кіровоградців завершиться чотирма матчами удома.

А. ШПАК.

програм, присвячений 45-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. 10.35 — Шкільний екран. 11.05 — Село і люди. 11.40 — Шкільний екран. 12.05 — Новини. 16.30 — Новини. 16.15 — «Наука і час». 16.45 — Музичний фільм «Маестро, клоун і музикант». 17.15 — До 50-річчя возз'єднання Західної України з Українською РСР у складі СРСР. 17.45 — Сьомий концерт. 18.00 — День за днем». (Кіровоград). 18.15 — «Об'єктив розповідає». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Співає С. Захаров. 20.15 — Усім миром. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — А. Ставничий. Е. Березняк. «В травні 42-го». 23.10 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — Навчальна програма. «В гостях у риси». Науково-популярний фільм із циклу «Пригоди ведмежатки Ніди». 8.35, 9.35 — Природознавство. 3 кл. Коли падає листя. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Біологія. 10 кл. Ч. Дарвін. Штучний відбір. 11.05 — Новини. 12.05 — «Люди і дельфіни». Художній телефільм. Фільм 2. 13.25 — «Людські недуги». Документальний фільм про сільських лікарів. 14.00 — Новини. 14.10 — Виступають оркестри народних інструментів м. Москви. 14.35 — «Пришельці». Документальний фільм. 17.10 — Сеанс повторного телефільму «Люди і дельфіни». Художній телефільм. Фільм 2. 18.30 — Держтелерадіо Узбецької РСР. Ташкент. 19.00 — Інформаційна програма. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Це дивне бельканто. 21.00 — «Час». 21.40 — Екранізація творів А. Чехова. «Дядя Ваня». Художній фільм. 23.25 — Новини.

четвер

5 ЖОВТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Прем'єра художнього телефільму «Політ сокола». 3 серія. 9.40 — Мультфільм. 10.10 — «На березі». Документальний телефільм. 11.00 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 12.00 — Закарпатські візерунки. 12.20 — Кіноафіша. 15.35 — І з нами музика. 16.05 — Документальні фільми «Турбота наша така». Кіножурнал «Кооператор». 16.40 — Пісня-89. 17.15 — Фільм-дитяч. «Альфонс Циттербакке». Прем'єра. 18.15 — Влада — Радам. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — «До шістнадцяти і старші. 19.45 — Хвилини поезії. 19.50 — Прем'єра художнього телефільму «Політ сокола». 3 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Актуальне інтерв'ю. 21.50 — Концерт пам'яті Юрія Гуляєва в Колонному залі Будинку спілок. 23.50 — Сьогодні у світі. 0.05 — «Тютюновий капітан». Телефільм. 1.26 — Новини. 1.31 — Телевізійне знайомство. Народний артист СРСР диригент Ері Клаас. 2.46 — Це було... було...

УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Для дітей. «Канал». 10.50 — Другий Всесоюзний фестиваль телепрограм, присвячений 45-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. 11.30 — Художній фільм із субтитрами. «Дні лебеді». 12.55 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Прем'єра музичного телефільму «Вірджанська фізико-математична школа». 17.30 — Співає «Мастерок». 18.00 — Документальний телефільм. 18.30 — Естрадний концерт. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Наведе-чир». Передача для людей старшого віку. 20.30 — Концерт класичної музики. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Молодіжна студія «Гарт». 22.55 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — Навчальна програма. «Чорні лелеки, оленятко і Ніда». Науково-популярний фільм із циклу «Пригоди ведмежатки Ніди». 8.35, 9.35 — Природознавство. 4 кл. Там, за горизонтом. 9.05 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Література. 10 кл. О. Островський і театр. 11.05 — Новини. 12.05 — «Люди і дельфіни». Художній телефільм. Фільм 3. Частина 1. 13.05 — «Захист Мечникова». Документальний телефільм. 13.35 — «Дыханьем старины глубокой...». 14.00 — Новини. 14.10 — Прем'єра документального фільму «Щоб не було нестерпно боляче». 17.00 — Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму «Люди і дельфіни». Художній телефільм. Фільм 3. Частина 1. 18.10 — Піввіку на службі енергетики. Прем'єра документального фільму. 18.40 — Мультфільм. 19.00 — Інформаційна програма. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Художня гімнастика. Чемпіонат світу. 21.00 — «Час». 21.40 — Ілюзіон. «Загадковий пасажир». Художній фільм. 23.30 — Новини. 23.40 — Наш сад.

п'ятниця

6 ЖОВТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Прем'єра художнього телефільму «Політ сокола». 4 серія. 9.40 — «До шістнадцяти і старші. 10.25 — Мультфільми. 10.55 — «Ти і ми». Фільм-концерт. 11.25 — «Справа Стародубцевих». Документальний телефільм. 12.15 — «Прогулянка у ритмах степів». Фільм-концерт. 15.35 — Марковські вечірки. 16.05 — Фільм — дітям. «Танний великий хлопчик». 17.25 — Релігія і суспільство. 17.55 — Концерт Державного ансамблю пісні і танцю Карельської АРСР «Кантеле». 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Прогрес. Інформація. Реклама. 19.30 — Мультфільм. 19.40 — Співає М. Соловйов. 19.55 — Прем'єра художнього телефільму «Політ сокола». 4 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — «Треба... Для безпеки держави». 22.00 — Це було... було... 22.20 — Погляд. 0.05 — «Про бідного гусара завовав слово». Телефільм. 1 і 2 серії. 2.16 — Новини. 2.21 — Театр Махмуда Есамбаєва.

УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Перлини душі народної. 10.10 — «Правда» і «Україна». 11.25 — Пісні рідного краю. 12.20 — Новини. 12.30 — Молодіжна студія «Гарт». 16.30 — Новини. 16.45 — Другий Всесоюзний фестиваль телепрограм, присвячений 45-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. 17.15 — Інструментальна музика. 17.30 — Шляхом оновлення. 18.00 — Оперета. оперета. 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Кінозамальована. «Хутір Надія». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Телепресклуб «Зворотний зв'язок». Людський фантор і перебудова. Повтор від 11 вересня. (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній телефільм «Радощі земні». 1 серія. 23.10 — Новини.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — Навчальна програма. «Оленятко знаходить маму». Науково-популярний фільм із циклу «Пригоди ведмежатки Ніди». 8.35, 9.35 — Література. 5 кл. О. Пушкін. «Казка про царя Салтана». 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Англійська мова. 2 рік навчання.

10.35, 11.35 — Література. 6 кл. О. Пушкін. «Дубровський». 11.05 — Новини. 12.05 — «Люди і дельфіни». Художній телефільм. Фільм 3. Частина 2. 13.10 — «Вірність». Документальний телефільм про народного художника СРСР, лауреата Державної премії СРСР, члена-кореспондента Академії художеств СРСР Б. Щербанова. 13.30 — Ритмічна гімнастика. 14.00 — Новини. 14.10 — «Земля душі моєї». 14.40 — Кіноафіша. 17.00 — Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму «Люди і дельфіни». Художній телефільм. Фільм 3. Частина 2. 18.15 — Мультфільм. 18.30 — Ритмічна гімнастика. 19.00 — Інформаційна програма. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Концерт В. Яглінг і симфонічного оркестру Красноярської філармонії. 21.00 — «Час». 21.40 — Фільми студій союзних республік. «Пуща». 1 і 2 серії. Прем'єра. 23.50 — Новини.

субота

7 ЖОВТНЯ

ЦТ (I програма)

8.00 — Пісні і танці народів СРСР. 8.30 — Наш сад. 9.00 — Глас І. Ойстрах. 9.35 — Людина. Земля. Всесвіт. 10.35 — Програма телебачення НДР. 12.05 — «Хто ж такі пташки?». Мультфільм. 12.25 — В країнах соціалізму. 12.55 — Фото-конкурс «Я люблю тебе, життя». 13.00 — Воїнське братство непо-рушене... Зліт бойових навігаторів Московського військового округу. 14.00 — У світі тварин. 15.00 — Меридіани дружби. Музиканти приїхали. Міжнародна музична програма з НДР. 16.05 — Фільм — дітям. «Рано вранці». 17.40 — Плана. Міжнародна програма. 18.40 — Фільми режисера Л. Пчолкіна. Прем'єра художнього телефільму «Серце не камінь». 1 і 2 серії. 21.00 — «Час». 21.40 — Актуальне інтерв'ю. 21.50 — На концерті Алли Баянкової. 0.00 — «Слідство веде Знаток». Справа 4-а. 1.31 — Новини. 1.36 — «Навіколо сміху». Вечір гумору і сатири в Концертній студії Останкіно.

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Сонячне коло. 10.00 — Кінопрограма «Наш сучасник». 10.35 — Для дітей. Художній фільм «Попелюшка». 11.55 — Співає Л. Вайкуле. 12.50 — Новини. 13.00 — «Доброго вам здоров'я». 13.30 — Живе слово. 14.15 — У колі друзів. 15.15 — Скарби музеїв України. 15.30 — Концерт друзів. 17.35 — Для дітей. «Чарівник смарагдового міста». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Тележурнал «Сонячні кларнети». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній телефільм «Радощі земні». 2 серія. 23.10 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Сільська година. 9.20 — Свято нової кибитки. 9.50 — Мультфільми «У яранзі горить вогонь». «Ну, пострівай!». Випуск 8. 10.30 — Прогрес. Інформація. Реклама. 10.50 — Маленький концерт. 11.05 — Новини. 11.15 — «Шляхи-дороги Тараса». Передача 5. «Над Невою». «Повернення». 12.45 — «Вітя Глушаков — друг апачів». Художній фільм з субтитрами. 14.00 — Новини. 14.10 — Образ. Літературна гра для старшокласників. 15.25 — «До шістнадцяти і старші. 16.10 — Художня гімнастика. Чемпіонат світу. 17.00 — МВД СРСР повідомляє. 17.10 — М. Лермонтов. «Тамбовська казначейша». Читач М. Козаков.

Фільм-концерт. 17.50 — «Далекий Схід». Кіножурнал. 18.00 — Хокей. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Рига) — «Динамо» (Москва). У перерві — 19.30 — Вечірня казка. 20.15 — Науково-популярна програма «Під знаком Пі». Частина 1. 21.00 — «Час». 21.40 — Науково-популярна програма «Під знаком Пі». Частина 2 і 3. У перерві — Відлуння: по-ді тижня.

неділя

8 ЖОВТНЯ

ЦТ (I програма)

8.15 — Ритмічна гімнастика. 8.45 — Тираж «Спортлото». 9.00 — 3 ранку раненно. Розважально-пізнавальна передача для дітей. 10.00 — Служу Радянському Союзу! 11.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Мультфільми. 13.15 — Погляд. Недільний випуск. 14.15 — Музичний кіоск. 14.45 — Здоров'я. 15.30 — VIII Міжнародний фестиваль народної творчості «Веселка». Свято вогнів у Шнеєбергу. НДР. 16.00 — Дорослі і діти. 17.00 — Сільська година. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Прем'єра мультфільму «Сивий ведмідь». 19.05 — Футбол. Відбірковий матч чемпіонату світу. Збірна НДР — збірна СРСР. 21.00 — «Час». 21.40 — Сеанс здоров'я лікаря-психотерапевта А. Кашіровського. Передача 1. 22.40 — А. Вівальді. «Пори року». Виконус намерний оркестр СРСР під керівництвом В. Третьякова. 23.40 — Футбольний огляд. 0.10 — «Собака на сіні». Телефільм. 1 і 2 серії. 2.19 — «Жила собі мрія». Фільм-концерт.

УТ

9.00 — Новини. 9.10 — Ритмічна гімнастика. 9.45 — «У неділю вранці». 10.45 — «Дюймовочка». 11.50 — Літературна карта України. 12.25 — Новини. 12.35 — «Чиста криниця». 13.45 — Музичний фільм. 14.15 — «Від першої особи». 15.00 — Село і люди. 15.30 — «Ви нам писали». 16.00 — «Слава солдатынка». 17.00 — Телеспортарена. 17.50 — Прем'єра телестави. 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — «Відео-млин». 20.35 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній телефільм «Радощі земні». 3 серія. 23.00 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку ставай! 8.15 — «Пуща». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 10.25 — Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального телефільму «Спочатку було слово». 10.45 — Мультфільм. 11.05 — Новини. 11.15 — Співає С. Пятничко. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Держтелерадіо Української РСР. «Чого і як навчати директори?». 13.00 — Чемпіонат США з баскетболу серед професіоналів НБА. 14.00 — Новини. 14.10 — Художня гімнастика. Чемпіонат світу. 15.00 — 3 фонди ЦТ. «Небезпечний поворот». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 17.00 — Новини. 17.10 — «Небезпечний поворот». Художній телефільм. 3 серія. 18.20 — «НДР — країна спорту». 18.55 — Телевізійний музичний абонемент. На благодійних вечорах Радянського фонду культури. До 100-річчя з дня народження А. Ахматової. 19.45 — Вечірня казка. 20.00 — Кіносерпантин. Дубль 1. «Невдачність». Художній телефільм. 21.00 — «Час». 21.40 — Кінний спорт. Міжнародні змагання. «Парубицький стиль-чез». 22.25 — Це хвилює світ. 22.40 — Кіносерпантин. Дубль 2.

● ГАСТРОЛІ

● ГАСТРОЛІ

● ГАСТРОЛІ

● ГАСТРОЛІ

КОРОЛІ І КОМУНАЛКИ

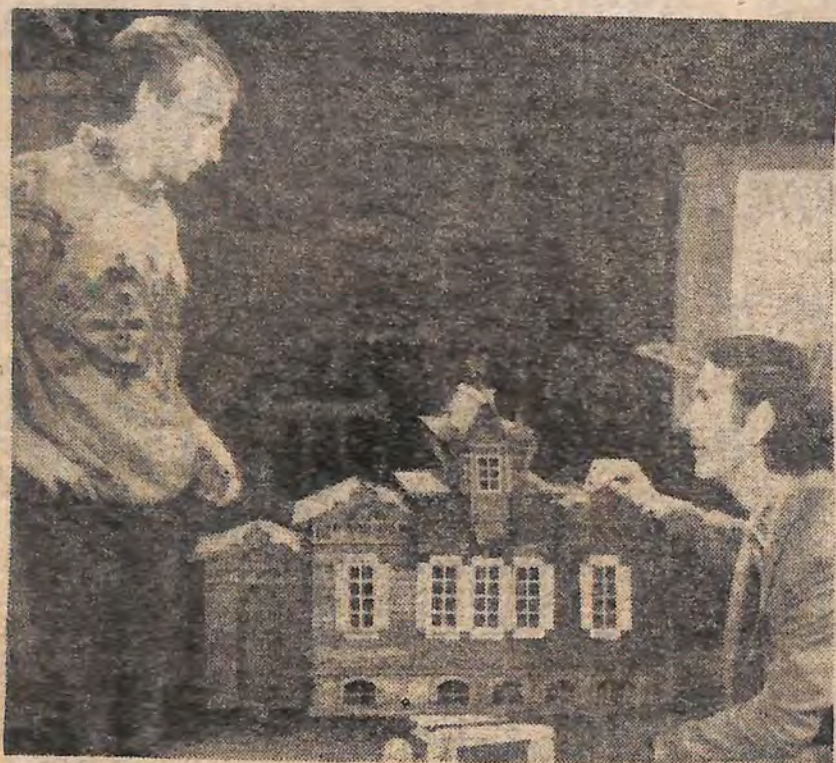
● ГАСТРОЛІ

● ГАСТРОЛІ

● ГАСТРОЛІ

● ГАСТРОЛІ

Аліна Маслюкова. Хто така? Мається на увазі в драматургії — вона автор п'єси «Продається японське пальто з парашутного шовку», показаної в Кіровограді Кемеровським драмтеатром імені Луначарського.

На знімку: сцена з вистави за п'єсою В. Гуріна «Музиканти».

го. Значні відзначення з відповідною інтонацією: «Не Петрушевська» (більше з жінок порівняти ні з ким). Рядовий глядач на спектаклі не помітить — а це типовий нині стан у репертуарному голоді театрів.

Твір Маслюкової у виконанні акторів із Кузбасу, мені здалося, трохи підштовхнув уперед громіздкий візок теми жіночої самотності. І на сцені, й на екрані, і в книгах наші неземні сучасники такі бідні, що жак. А у Віри (засл. арт. РРФСР Л. Цуканова) є для цього всі умови, а отже, не хочеться їй жаліти. Навпаки — за неї, можна сказати, радієш. Коханий ходить 9 років, а не жениться — ото нещастя! Що б уже лишилося від їхніх почуттів, аби вони були одружені... ну хоча б років із п'ять? Не виключено, що лишилася б вагітна студентка, як у чоловіка Віриної подруги. А ким би могла стати сама Віра? Он ще один приклад — сусідка. Душевна жінка, хазяєчка, матуся турботлива, все в дім тягне, чоловіком керує — все при ній. Але ж, господи, яка криклива, обмежена, стомлена! А Віра в кінці вистави хоч і залишається одна, але то на сцені; глядач знає, що за кулісами обидва її претенденти на увагу так швидко від неї не відмовляться.

Ось ще жінка, на початку спектаклю самотня, а в кінці — при чоловікові й трьох синах-богатирах — Філумена Мартурано (теж у виконанні Л. Цуканової) з однойменної п'єси Едуардо де Філіппо. Річ добре об'їжджена театрами і хоч і не «гвіздкова», зате досі безпрограшна. Ця вистава кемеровців залишає відчуття перегляду — прийшли, подивилися, десь засміялися, десь обурилися безвідповідальним Доменіко (вальжно зіграним засл. арт. РРФСР А. Дахненком), десь поламали голову над поворотами біографії Філумені — і можна з помірним задоволенням поаплодувати. Мені видається, що артисти тут грали увісвили, особливо виконавці другорядних ролей — так і ловиш себе на думці про їх непотрібність у виставі.

Два складніших спектаклі — один компо-

зиційно («Музиканти»), інший віддаленістю зображуваного в часі від сьогодення («Замок Шинон» Д. Голдмена).

У «Музикантах» я лише ближче до фіналу здогадалася, до чого тут вплетення середньовічного сюжету в сучасний. Це казка, яку молодий герой придумує для дружини — вона любить казки, і це остання можливість її втримати. Музичні зони в п'єсі — це скоріше з кінематографічного арсеналу, а сірецький побут молодого роду передано майстерно, надто ж ліній реалізації підлості — витонченої, рідкісної навіть для нашого бездушного віку. Ну ось: жонатий чоловік, одержавши відкоша від замученої комуналкою і бідністю товаришевої дружини, заचाїв на неї злість і вирішив одістити. Як? А є ще один дружок, проти якого ні одна не встоїть — так сюди його, сюди. І не встояла... Жорстокий спокусник у виконанні засл. арт. РРФСР В. Мірошніченка в якусь мить з'являється на сцені в елегантній «трієчці» і... жіночих червоних чоботях на наблуках — півень! Чудова знахідка. Хороші в спектаклі й декорації. І дуже привабливо участь у виставі двох хлопчат. Одному років три-чотири, не більше, інший — молодий школярчик. Обидва грають прекрасно.

Неординарне враження від «Замку Шинон». Тисячу сто... якийсь рік, королі, принци, боротьба за престол, придворні інтриги — далекуваті від нас. Непогамовне кохання, помста за невірність, жіноча нещирість та істеричність, молода суперниця, настрійованість на свій лад батьком і матір'ю дітей — близько. Не справляє враження цілісності й динамічності тріо королівських синів — мені здається, що через статичність, картинність поз, хоча дехто вважає це доречною стилізацією під Шекспіра...

Н. ЧЕРСЬКА.

«Плейбой» для кіровоградців?

ОГЛЯД АНКЕТ «МК»

У № 31 за 5 серпня «Молодий комунар» опублікував «Анкету МК-90». Ми, журналісти, хотіли дізнатися вашу, шановні читачі, думку про газету, оцінку її поліграфічного оформлення, аналітичності, гостроти, критичності, рівня стилістики. Хотіли мати ваші побажання стосовно моделі молодіжної-90.

Відгукнулися читачі з Рівного Новоукраїнського району, із Світловодська, з Кіровограда, з один лист надійшов навіть від військовослужбовця з Петропавлівської Камчатського, мабуть, нашого земляка. Писали нам учні, студенти, вчителі, робітники. Є листи, де не вказана ні адреса, ні професія. Ми щиро

вдячні всім, хто відгукнувся на нашу анкету.

Одним із перших запитань було таке: «Чи передплатили ви вже «МК-90»? Багато хто з наших авторів підкреслили варіант відповіді «Передплатив на весь рік». Останній варіант був таким: «Не передплатив, бо...». Малося на увазі, що наш заочний співрозмовник напише чому саме не передплатив. А дехто проявив неабияке почуття гумору, просто підкресливши цю відповідь і не пояснивши чому ж він не передплатив нашу газету. Лише один «екскореспондент» (так він назвав себе, підписуючи конверт) дав жартівливу відповідь: «Встигну — «еще не вечер».

Є в нашій анкеті й таке запитання: «Чи бувають випадки, коли точка зору, висловлена на сторінках нашої газети, не співпадає з вашою думкою?». Більшість тих, хто надіслав нам заповнені анкети, вважають, що думка газети і їхня особисто іноді не співпадає. У деякого вона часто не співпадає. І лише двоє повністю згодні із думками, висловленими на сторінках «Молодого ко-

мунара». Нас це радує, адже коли людина не згодна, вона має свою позицію, думає, полемізує. Хотілося, щоб ви, шановні читачі, надсилали нам більше листів із своїми різними поглядами на ту чи іншу проблему, підняту газетою. Нам дуже хочеться, щоб у тижневику було більше полеміки, співставлень протилежних суджень.

Послідовність і відстоювання власної позиції читачі, що відгукнулися, оцінюють в середньому на 3,8 (за п'ятибальною системою). Інформативність — 3,7, стиль, мову, літературне виконання — 4,1, глибину аналізу вибраної теми — 3,5, привабливість у подачі матеріалу — на тверде 4, гостроту, критичність, сміливість — на 3,8 бала. Отже, ми — середнячки. До відмінників нам далеко.

Більшість наших «анкетних» авторів вважають, що «МК» дуже мало друкує суто розважальних матеріалів, і в той же час інша частина читачів переконана, що газета шукає дешеві популярності (одні з авторів-жартівників додав ще й таку фразу:

«Комсомольская правда» також «дива в решеті не друкує». Багато хто з наших співрозмовників по анкеті хочуть, щоб газета більше враховувала інтереси молоді («Друкують про молоді, а не про пенсіонерів»). Дехто вважає, що тижневик не має своєї позиції. Один із наших кореспондентів думає, що «МК» консервативний, ще один, що газета занадто повчальна.

Пропонували ми своїм читачам оцінити рубрики газети. Найбільше плюсів зібрали такі: «Говоримо відверто», «Журналіст змінює професію», «Грані моралі», «Давши клятву Гіппократа», «Діалог з читачем», «До 17 і старші», «На дозвіллі». Найбільше мінусів — «Комсомольська планірка», «Світгляд», «Перебудова: твоя позиція», «Ахіллесова п'ята».

Дуже цікаво було нам знати також, хто з авторів нашої газети найбільше подобається читачам. Багато хто взагалі проігнорував це запитання. Серед тих, кого назвали, — Н. Даниленко, В. Бондар, В. Левченко, І. Куценко. Чомусь не припали ніяком

читачам до смаку матеріали Ю. Сердюченка.

У цьому році, як ви стверджуєте в анкетах, газета стала цікавішою. Для багатьох інших наших кореспондентів вона залишилась на тому ж рівні.

Більшість наших заочних співрозмовників, судячи з відповідей, раніше ніколи не зверталися до газети. Але є й такі, кому доводилось звертатися. У кількох випадках на їх листи газета ніяк не відповідала. Це для нас тривожний показник. Журналісти візьмуть його до уваги, більш уважно ставитимуться до листів читачів.

В анкетах ми знайшли багато цікавих побажань. Військовослужбовець Олександр Юркульський із Петропавлівської Камчатського редить нам: «Друкуйте побільше гострих, критичних публікацій, беріть приклад з «Камчатского комсомольца». Токар із Кіровограда Віктор Полтавець пише нам так: «Коли «МК» став тижневиком, він був цікавим. Але, на жаль, постійно зменшується гострота, критичність, сміливість публікацій. Дуже мало матеріалів на теми між-

національних стосунків, про нашу національну історію, зараз це багато цікавить». Учителі з Кіровограда (прізвище не називає) бажає нам «...власної визначення, дискусійності, неповторності, авангардизму». Науковий працівник із Світловодська О. В. Флоростянський вважає, що нам треба «...підвищити загальний рівень, публікувати неординарні думки, погляди».

Школярі, що відгукнулися на анкету, просять, щоб ми більше друкували текстів популярних сучасних пісень (Панова Оксана, м. Кіровоград), уривки з фантастичних творів. А Підрізна Оксана, учениця 9-го класу з села Рівне висловила побажання загальне: «Оновлюватися, набирати все більшої популярності».

Не обійшлися наші «екскореспонденти» й без гумору. Студентка з Кіровограда відповіла так: «Мало місця для написання побажань».

Ще раз дякуємо тим, хто відгукнувся. Ваші зауваження і пропозиції журналісти «Молодого комунара» врахують, творячи «МК-90».

С. СРЕЛ.

12

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

30 вересня 1989 р

«Молодой коммунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.

На украинском языке.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кировоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального
сенрета — 2-27-65; секторів: комуністичного
виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21;
комсомольського життя і економіки — 2-04-84;
учнівської і студентської молоді та військово-пат-
ріотичного виховання — 2-59-82; соціальних проб-
лем — 2-29-92; фотолaboratorії — 4-94-94; оголо-
шень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Редактор

Ю. СЕРДЮЧЕНКО,

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.

БН 02996.

Газета виходить щосуботи.

Індес 61103.

Зам. № 445.

Тираж 50 000.